

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V spravi prejemov mesečno . . 1.—70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
 Enostolpna petstvarsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oglasila, zabavne, osmrtnice itd.:
 enostolpna petstvarsta po 20 vin.
 == Poslano: ==
 enostolpna petstvarsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Slovenske dežele in laške želje.

V zgodovini stoji zapisano, da je stara in mogočna rimska država podvrгла pod svojo oblast naše, sedaj slovenske kraje, da je segala proti severu celo preko Donave na Moravsko ter preko sedanje Francije čez Reno globoko v sedanjo Nemčijo. Nedognano pa je, da bi kdaj Slovenci bili podložni Rimljanom. Saj je rimska država propadla ravno tedaj, ko so slovanska in germanška plemena od vzhoda proti zahodu pričela ono velikansko gibanje, ki se imenuje preseljevanje narodov in ki je pokopalo v naših krajih rimsko kulturo in rimsko oblast. — Tedaj so se naselili tod Slovenci, ki od rimske oblasti niso našli drugega kot razdejana mesta; prejšnje prebivalstvo pa je v divji dobi preseljevanja narodov izginilo, zamrlo.

Pač pa so Slovenci pozneje imeli hude boje s Furlani. Tam približno, kjer se danes bije veliki boj med Italijo in Avstrijo, je bilo začetkom srednjega veka torišče bojov med Slovenci, ki so vdirali v furlansko nižino, in Furlani. Del Slovencev, ki je vdrl daleč notri v Italijo, je prišel pod oblast furlanskih vojvod. To so današnji beneški Slovenci. Preko meja sedanje Avstrije pa fur-

lanska oblast nad Slovenci ni segala, kvečjemu le mimogrede na kakem malem kosčku. Pripomniti pa moramo, da furlanski narod ni identičen z italijanskim. Značaj ljudstva in govorica sta si različna. Tudi pozneje z Benečani je naš narod imel pod Habsburžani mnogo krvavih bojov, a pod njihovo oblast ni prišel nikdar.

Povdarjamo to zategadelj, ker si novodobni italijanski zgodovinarji in drugi znanstveniki, stoječi v službi laškega šovinizma, teptajoč z nogami vsa pravila znanosti, prizadevajo dokazati, da velik del slovenskih dežel zgodovinsko, narodno in zemljepisno spada pod Italijo. Pred seboj imamo zemljevid, ki kaže italijanske želje po slovenskih deželah. Karto je sestavil italijanski kartograf Dardano ter je bila februarja meseca leta 1915. izdana v geografičnem zavodu De Agostini v Novari. Izdajatelj pravi, da je hotel podati jasno sliko o gorovju, narodih in jezikih, ki se govore v ozemlju »Regione Veneta«, kakor izdajatelj nazivlja naše primorske in notranjske kraje. Za mejo takozvanih »italijanskih Alp« je vzel razvodje Soče in Save. Jezikovne razmere je označil na prvotni karti z

barvami ter »dokazal« vsem, ki mu verjamejo, da je po teh krajih italijansko prebivalstvo v ravni gosto naseljeno ter da je naseljeno precej številno celo v beneških in trentinskih prednjih Alpah, med tem ko Slovenci prebivajo le zelo redko naseljeni ob južnem obronku teh Alp, in sicer pravzaprav le v najvišjih in najgoratejših dolinah. Učeni laški kartograf je strašno modro pustil kraje 1300 m visoke brez označbe, kaka narodnost prebiva tam. Tako vidimo, da ozemlje od Vipave do Logatca in Planine ni obljudeno. Hoče s tem reči, da edino tu ni nobenega Laha. Dalje je bil tako srečen oni kos Krasa med Kostanjevico in Brestovico na eni in Sežano na drugi strani. Trnovski gozd z Goljakom do Vojskega je tudi popolnoma čist od Lahov. Seveda je ubogi Goljak doživel pri tem velikansko izpremembo. Lah ga je naredil v »goljaž« (Monte Goliaž).

Sploh pravi nedosegljivi učenjak Dardano, da je z imeni v neodrešenih krajih imel veliko sitnosti. To mu radi verujemo. Težko je dobiti laško ime za kraje, ki Laha še nikdar videli niso, razun če je kje kot karamist prodajal pečene hruške ali v karjoli vozil malto.

In vendar se mu je posrečilo. Danes vsi vemo, da naša Hrušica med Vipavo in Planino ni več Hrušica. Starodavno ime je že od nekaj »Selva Piro«. Tako trdi »učenjak«. Res, ni vreden laške odreditve, kdor tega ne ve. — Neizobraženci, kakor smo, smo mislili, da je vipavski Podkraj slovenski. Toda na učeni karti beremo, da je to čisto italianissimo »Pocreo«. — In slavne vipavske Zablje so postale laške »Sablez«. — Stric Trebušnik je menil, da hodi na Triglav, pa je sopihal na »Tricornos«. — Neki Simon Gregorčič je pel o gori, ki se imenuje Krn. Italijanski učenjak nam šele pokaže, da je to vendar vsem že od nekaj znani »Monte nero«. — Na Črnoprst smo hodili občudovat lepo floro ter se potem na povratku krepčali v Orožnovi koči. Sanje! Tolminske in bohinske krave so vendar jedle travo na klasičnem »Monte nero«. — Zlatorog je imel svoje zaklade zakopane v »Vagatino«. Pravični lovci pa so menili, da hodijo na Bogatin po Zlatorogove zaklade. Čudoviti zlatorogi kozel pa ni bil večji, ko je ta »učenjak«, ki tako čudotvorno izpreminja imena slovenskih gora. — Razor, veličastni sosed očaka Triglava, je postal »Rasuro«, menda zato, ker je obrit kakor možgani laškega kartografa. — Kranjski in tržaški krčmarji so hodili v Dutovlje kupovat slovečega terana, ki tam raste. Odslej bodo morali hoditi v »Dotogliano«. — Stari Repentabor in njegovo zanimivo zgodovinsko gradišče pri Opčinah na Krasu je velemodri Dardano zbrisal s sveta. Gospod Krančič bo pasel odslej svoje ovčice z »Monte Rupina«. — Na Vrhniko so se vrnili stari Argonavti, ki jo nazivljejo »Nauporto«. — Pač pa je stara častitljiva Ljubljana ostala »Fiume Lubianizza«. — Zato pa dobri Šebreljci ne bodo več premikali s hrbtí svoje cerkve, ker tam stoji laška vas »Sebreglia«. — In Zabnica na Koroškem je odslej »Campo Rosso«. — Rdeče polje. Lah bi bil povsod lahko zapisal »Campo rosso« — polje, rdeče od laške — krvi. Kajti to Lah že lahko ve, da bo še v potokih tekla po slovenskih krajih laška kri, preden bo zamogel nas učiti svojih učenosti ter nam pačiti lepa naša slovenska imena.

To smešno poitalijančevanje slovenskih imen ima pa resen namen, zainteresirati laško javnost za naše kraje ter tam vzbuditi prepričanje, da je tu pri nas vse laško. Eno pa pri tej priliki lahko z obžalovanjem pribijemo, da je tej laški domišljavosti mnogo krive uradno nazivanje naših krajev. Upamo, da bo odslej bolje! Moti se lahko vsakdo. Modrega človeka pa izuči bridka izkušnja. To pa le mimogrede.

Po tem laškem receptu bi se Ljubljana morala imenovati »Emona«, ampak Lah bi se morali naseliti potem tam na Mirju ob starem emonskem zidu. In Dunaj, zakaj ga imenujejo Viena, vzeto po nemškem Wien? Naj se imenuje Vindobona, saj so tam pred dvemi tisočletji po bojih z germanskimi plemeni stari Rimljani, vrednejši predniki sedanjih Lahov, v Donavi prali svoje hlače. Da pa Ljubljanci in Dunajčani ne bodo preveč v skrbeh, jim zaupamo, da učeni Dardano njih ne misli napraviti za Lahe. Laška meja, ki jo je narisal Dardano in ki jo doseže Cadorna, ko doživi Metuzalemovo starost, je tale, kakor je razvidno s karte:

Od hrvaškega Primorja, ki naj postane z Dalmacijo vred laška provinca, se vleče meja do Snežnika, ki ga je Lah že prekrstil v »Monte Nevoso«, mimo Cirknice, ki se pristno laško zove »Circnico«. Toda Cirknico je Lah kljub temu prepustil še Avstriji. Prav tako ostane še Avstriji Lož, čeprav ima odslej lepo laško ime »Olisa«. Zato pa zadene odrešenje Logatec, ki se zove »Longatico«. Rovte, vredne odrešenja, pridejo z Idrijo vred pod laški klobuk. In tako gre meja dalje proti Cerknemu, ki je odslej »Circchina«, Leskovca, Blegoš, Porezen, Črnoprst, Bogatin, Tri-

Nova italijanska-avstrijska meja skozi slovenske dežele, kakor so jo načrtali Italijani.
 (Po zemljevidu iz Italije.)

glav, Razor, Mangart — to je nova laška meja. Mimo Predila in Rablja gre meja nekaj časa proti jugu, kjer se severno od Kanina dotakne sedanje meje. Nato gre meja naravnost proti severu, proti Ziljski dolini. Trbiž in Ziljska Bistrica, St. Mohor ne pridejo več pod Laha, pač pa zadene ta sreča Naborjet, Ukve in Zabnico. Od tu gre meja vzporedno z Ziljsko dolino na Tirolsko, kjer pri vrhu Tre Cime zadene na sedanjo mejo. Od tu gre zopet proti severu do Großvenedigerja in od tod naravnost do Brennerja, nato proti zapadu do vrha Zuckerhütl in do Hochwildspitze. Nato se obrne proti severozapadu do Glockturma, od koder gre v južnozapadni smeri do švicarske meje, kjer zadene na sedanjo mejo.

Laški apetit je torej velik, gotovo večji kot laška zvestoba in italijanska korajža. Zato pa imajo avstrijski narodi, pred vsem Slovenci, zvestobe za svojega cesarja in junaštva v svojih srcih dovolj, da Lahu pokažejo, da on nam in našim deželam gospodaril ne bo! Naša pest je trda in kamor udari, tam boli dolgo. To našo pest je Lah izkušal že večkrat, pa jo bo skušil sedaj še huje! Zato nam je porok naše ljudstvo in naši junaki. Bog z nami in sreča junaška!

4. septembra.

Iz dnevnika Pavleta Rupniku v spomin.

Da je bilo to šele včeraj, ne verjamem, sobota ali nedelja, ne vem, kajti spomin trpi in moj kolekar, kjer štejem le zaporedoma dneve po številkah, nedelje ne pozna, časa za nas skoro ni, moja ura stoji, živimo iz noči v dan, iz boja v boj. Smrt je bila meni tako blizu kakor tistim, ki jih danes ni več, izgrešil sem popolnoma samega sebe — in človek sebe najde tako težko. Vem samo:

Včeraj smo šli kvišku, naprej, naprej, danes smo jih mnogo nesli navzdol in šli za pogrebom. Med drugimi smo položili v grob tudi Pavleta Rupnika.

Galicija! Dolga pota med grbavimi polji, segajočimi na vseh straneh do neba, zato jim ni nikoli konca. Če prideš do vrha slemenca, se ti odpre nova globel za las enaka in nasproti se ti reži novo sleme in vmes nova dolga pot. Kameniti križi se vrste ob cesti, bolj so podobni mejnikom kakor znamenjem, vsaj pobožne misli v človeku ne vzbude. Vasi spominjajo na indijske pravljice, le eno posebnost imajo, vse so enako nesnažne.

Taka je vsa Galicija. Mi pa se selimo iz kraja v kraj, povsod zapuščamo sledi naše krvi in slovo od domačih grobov v tej tuji Galiciji je težko, težko.

Kranjske pesmi še nisem slišal na potu, le kadar brezskrbno taborimo, se čuje tupatam izpod šotorov pritajena melodija, največkrat tista:

Pred hauptmana stopila bom,
za fantiča prosila bom.

Takrat je navadno tudi Pavle pel. Predno smo zadnjič odhajali na pot, smo bili razigrani kakor nikoli še prej, in Pavle je najbolj poudarjal:

Moj fantič je za frajtarja,
nima noben'ga krajcarja.

Vse to je vzel včerajšnji dan. Višnja je bila pred nami, trdnjava se nam je rogala: pridi, pridi! Do tu, naprej ne. Voda me brani in pečine nad njo, za mano so žrela, ki bodo bruhala ogenj, pred mano žičevje, ki vse vjame, pri nas je svinca in jekla in ročnih granat dovolj, pridi, pridi! Do tu, naprej ne! Pa smo šli, kakor gredo naši. Kaj voda do pasu in še čez, reka je naša, naprej, naprej!

Tedaj so se odprla skrita žrela na obeh straneh, nebo je mrknilo v dimu šrapnelov, ogenj je sikal po zraku, zemlja se je tresla pred granatami, in stvarnik, glej, človek se Ti roga: zemljo si ustvaril premehko, pečina ne zdrži, človeške ude si sklenil preveč nalahno, ne drže se več telesa. Zarili smo se v tla pred ognjem lastnih kanonov, kajti tako hudo že ni bilo dolgo.

Povelje. Dvignili so se roji, ves hrib je bil oklenjen — vedno višje, vedno višje. To so bile žive stene. Črta za črto je šla naprej, vrh je bil dosežen, sovražnik poražen. A še naprej! Sovražnik ima novo višino. In šlo je naprej.

Tak je bil ves včerajšnji dan. Vrste za vrsto so prišle na višino, marsikoga je zmanjkalo — tudi Tebe, Pavle.

Popoldne je bilo. Ležal sem v zadnji črti. Nebo je potemnelo, nebeški Oče je pripravil svoje strele in grome in stresel hrib in oblake.

Tedaj sem se ukradel in pohitel k Tebi, Pavle. Segel sem Ti v trdo desni-

co in Te po lepi kranjski navadi pokrižal. Nisi več čutil, pa si vedel, da sem bil pri Tebi . . .

Moral sem iti. Z vrha sem zaslišal: Rezerva naprej! Planili smo naprej in se pripravili. Tedaj sem pogledal še enkrat svojo črto od desne do leve, zdelo se mi je, da vsi molijo, skrušen na tleh sem zamolil: Konfiteor.

To je bilo včeraj. Nocoj je drug večer, žalosten, negotov. Manjka jih mnogo in v žvižgu krogel, v naročju oblakov je človeku tako čudno na višini. Pod mano je vas in bizantinska cerkev in naš Seret, na levi spodaj pa eno tistih žalostnih ukrajinskih pokopališč, kjer človek prvič občuti Sevčenka. Tam doli smo vas dopoldne pokopali, oficirje in prostake in sovražnike. Vsi ste prijatelji. Vojska je huda in sovražna, a boj pobratil tako tesno . . .

Franc Koblar.

Pismo slovenskega invalida.

Eden izmed treh izmenjanih slovenskih invalidov, Franc Selan z Viča od 17. pešpolka, piše svojemu očetu iz Litomeřice na Češkem: Dragi oče! Dne 6. avgusta smo zapustili Irkutsk v Sibiriji. V živinskih vagonih smo se prepeljali v Petrograd, kamor smo prišli 23. avgusta. Tu nas je prevzel ruski Rdeči križ, ki nas je do 29. avgusta spravil na Švedsko.

V ujetništvu je mnogim slabo, nekaterim boljše. Delal nisem, ker nisem mogel in tudi ne treba. Hrana je bila do 1. julija še dovolj dobra. Vsakih deset mož je dobilo vsak dan dva funta mesa z juho in dvojne vrste kašo. Kakor pri nas kaka velika kmetska družina. Od 1. julija dalje pa je po 10 mož dobilo le en funt mesa na dan, v sredo in petek pa ribe in ribjo juho. Kruha smo imeli vedno dovolj; bil je jako dober. Sladkorja in čaja pa od 1. julija dalje tudi nismo več videli.

Kamen se mi je odvalil od srca, ko sem prestopil mejo sovražnika in prišel na Švedsko. Švedi so nam napravili sprejem, kakor da smo domačini. Vsega so nam prinesli, izvrstno hrano, cigar, cigaret toliko, da mi bo vedno ostalo v spominu. Bog živi švedskega kralja in njegovo dobro in prijazno ljudstvo!

Iz Švedskega smo se peljali na Nemško po morju nekaj čez pet ur. Morje je bilo silno nemirno, zato smo bili vsi nekoliko slabi. Sprejem invalidov v Nemčiji je bil nad vse časten. Raznih nagovorov, darov, postrežbe ne morem prebrati. Cigar, cigaret, sadja toliko, da smo komaj mogli vzeti od vseh darovalcev. Prinesli so nam tudi drugih potrebščin, kakor dopisnic, sladkorja, najrazličnejših jestvin itd. Res, vsa čast nemškemu narodu! Zato pa kličem: Bog daj zmago Avstriji in Nemčiji, in ne bo se nam godilo na svetu najslabše.

14. septembra je bilo Lahu gorje.

Topničar Ivan Pavlin izpod Brezij na Gorenjskem piše s koroške fronte:

14. septembra smo imeli zelo lepo vreme, kakor nalašč za topniški boj. In res smo to priložnost dobro porabili mi in Lahi ter je grmelno in treskalo, kakor bi bil sodnji dan. Naši topovi so imenitno delali. Prvi in četrti top sta razbila tri italijanske baterije in bila tudi pohvaljena. Poljske havbice, ki stoje nedaleč od nas, so pa razbile Italijanom štiri baterije, tako da je bilo Lahu ta dan res gorje. Seveda tudi on ni držal križem rok in posebno besno je streljal proti našim havbicam, toda zadel ni ničesar. Samo en laški strel bi bil imenitno zadel, toda granata se je zarila v zemljo in ni eksplodirala. Italijan pač nima sreče pri nas.

Nekega večera smo se že spravili spat, ko pribuči italijanska granata, izpodbi je neko drevo kakor bilko in eksplodirala. Prav blizu tam sta si bila pod neko skalo poiskala ležišče naša dva kuharja, pa glej, nobenemu se ni nič žalega zgodilo.

Italijanskih granat smo že tako vajeni, da se še ne zmenimo zanje. Tudi drugače se imamo prav dobro. Časih moramo igrati vlogo tovornih živali, kar pa pravega gorskega topničarja nič ne skrbi. Poguma imamo veliko in nam še vedno raste, ker vidimo, da sta Bog in Marija z nami, izdajalskemu Lahu se pa vedno slabše godi. Zmaga bo naša in vesele nas bodo sprejele matere in žene, ko se bomo zmagoslavno vrnili. Marsikatera žena in mati bo pa zastoj pričakovala svojega moža ali sinu, ki je padel na bojišču in ga krije zemlja, za katero je prelil svojo kri. Pa tudi te naj ne žalujejo prehudo in naj se tolažijo z mislijo, da njih junak uživa večno plačilo za svojo žrtev domovini. Živio Avstrija!

Nedelja na Ironi.

Prejeli smo:

Veliko vojnih dogodb čitamo v Vašem listu, pa priobčite še to-le:

Bilo je v nedeljo. Zjutraj je naša baterija razbila Lahom dva topova doli na grajskem otoku. Vsi smo bili radi tega zelo veseli in dobre volje. Kakor doma ob nedeljah popoldne smo se zabavali vsak po svoje, eni so peli, drugi igrali, tretji pili pivo ali vino, ki so ga bili opoldne dobili. Tedaj pa zaslišimo v zraku znano brnenje motorja — priplul je nad naš laški letalec. Kakor bi trenil smo se skrili vsak v svoj kotiček. Kmalu nato se je začel v zraku nov glas: tuliti so začele v salvah laške granate. Vedeli smo: Sovražni letalec je bil odkril našo artiljerijo. Treskalo je v salvah do poznega večera, da je bilo strah. Baterija je bila oddaljena od našega skrivališča komaj 200 korakov. A imeli nismo niti ene žrtve. Toda kaj je z baterijo? No, drugi dan smo se prepričali, da je tudi ta ostala nepoškodovana. Italijan je torej zopet zmetal par sto granat brez najmanjšega uspeha. Morda se bo to komu zdelo nemogoče, a je gola resnica. In hvala Bogu, da je tako! — Prisrčne pozdrave pošiljamo mojemu in fantje črnovojniškega bataljona: Jožef Juretič, Ivan Jerele, Anton Komel, Anton Skočir, Marko Raholin, Jožef Rot, Anton Mulh, Jožef Prinčič, Matvez Jesenko, Nikolaj Žbogar.

Italijanska „hrabrosti“.

Korporal Roman Bende, doma iz Studencev pri Mariboru, piše 16. septembra:

Naj se dotaknem le od daleč poglavja o »hrabrosti« južnega sovražnika, o čemur imam priliko, se vsak dan prepričati. — Pred kratkim sem bil poslan s častniško patroljo v neposredno bližino sovražnih okopov, da z ekrazitom razženemo sovražne varnostne jarke, v katerih čepijo po noči plaši stražarji, katerih naloga je, skrbno paziti, da se naše patrolje ne drznejo priti v bližino. Ker pa je v laški armadi tudi na straži dovoljeno bržkone malo zadremati, se čestokrat zgodi, — dosedaj slučajno vedno — da pridemo neopaženi čisto do sovražnih okopov. Tako tudi zadnjič. Naša patrolja ni bila močna, saj bi bilo nespametno. Ko se približala čelo patrolje (3 možje) 12 mož močni straži, zbeži (!) ta hrabra četa berzaljerov za svoje šance. Na to znamenje so se naglo spraznili vsi varnostni jarki. S tem je bilo naše delo silno olajšano. Na povelje našega poročnika vržemo vsi naenkrat ročne granate v sovražne okope. Učinek nepopisen — brez škode smo sprejeli tri sovražne smrdljive bombe. Pri tem nočnem posetu sem si dovolil majhno šalo. Napisal sem laško vojno dopisnico z naslovom »Bratom na polju sramote.« V prostoru za odpošiljatelja sem zabilježil ime slavnega laškega narodnega pesnika Danteja. Na prvi strani pa odlomek kitice iz njegove slavne pesnitve »La Divina Comedia« — če se ne motim iz nadpisa na vratih pekla: »... Lasciate ogni speranza...!« (»Pustite vsako upanje!«) S to dopisnico, kakor z lepo vizitko »Hrabri slovenski Stajerci na obisku med 12. uro ponoči do 1/23. ure zjutraj,« sem se splazil do ograje vrta nezvestobe in zaničil oba lista na bodečo žico sovražnih ovir. — Potem smo se vrnili brez vsakih izgub. Nihče ne ve, kak zadovoljiv ponos vlada v srcu vojnika, če je do pičice izpolnil važno povelje.

Tone in Jože na bojišču.

Anton Babnik iz Zgornje Šiške pri Ljubljani je pisal svoji materi naslednje pismo z dne 19. julija 1915:

Ljuba mamica! Predvčerajšnjim popoldne sva z Jožetom prejela pisma in karte od 5. do 11. julija. Najbolj sem se razveselil Vaših vrstic, ki sem jih že najmanj desetkrat prebral. Sedaj pa Vam na kratko popisem zgodovino prvega meseca drugega dela moje vojske.

15. junija sem prišel k polku. Najprej sem seveda poiskal Jožeta in Šubelna. Solze so mi stopile v oči, ko sem ga našel in mu stisnil roko. Zvečer smo že odšli v boj. 16. junija sem šel čez reko Dnjestr, nedaleč od tam, kjer je bil lani Jenko; 17. zvečer sem ga obiskal v jarku. 18. so cel dan naskakovali in imel sem malo upanja, da ga še kdaj vidim. Zvečer so vendar prepodili Ruse. Ko sem šel za polkom, sem videl bojišče, kakršnega še nisem videl. Pred ruskimi jarki je ležal mož pri možu mrtev ali težko ranjen, ko sem pa prišel do ruskih jarkov so pa bili polni mrtvih. Kakor da spet, tako so se naslanjali drug na drugega. Dalje naprej so pa zopet ležali vse navskriž. Pridem do neke vasi, ki je bila nekdanjega lepca, velika, vsa v zelenju. Le tu in tam stoji še kaka hišica, ki je stala nekaj korakov od drugih v gostem grmovju. Vse drugo je pogorelo. Na pogoriščih in ob njih je ležala osmojena živina, tu človek, tam človek, ki so mu odgoreli udje ali glava ali trup.

Mražilo se je že, jaz sem pa iskal svoj oddelek, da mu dam menažo. Do polnoči iščem, a ga ne najdem. Grem z vsemi

konji k mali hišici in ukažem konjem odvzeti prtlljago, postavim stražo in se vlečem na slamo. Ni bila še ura tri, ko me strese mož. »Prtljago na konje!« zavpijem. Moji rekruti so se neverjetno zasukali in zmetali municijo in koše na konje. Krog nas pa je pokalo, kakor bi metal kdo prodec na pločevinasto streho. »Kdor ima vse skupaj, naj v skoku odjezdil!« Kot zadnji se ozrem krog sebe in vidim še enega konja, ki se je skušal odtrgati. Skočim k njemu, ga odpnem in kot zadnja sva skokoma odidrla. Vse je bilo delo nekaj sekund. 17. pešpolk je prišel tu v strašno težaven položaj: za seboj je imel mogočno reko, od desne strani se je pa z grča valil sovražnik, ki je bil prodril postojanko 66. (mažarskega) polka. Bilo je veliko ujetih in tudi moj oddelek.

Grem proti mostu in koga zopet ugledam? Jožeta. »Ali si jo zopet odnesel?« mu pravim. »Precej težko je šlo, pa šlo je!« mi odvrne.

Na starem kraju sem par dni čakal na svoj oddelek, ko pa le ni bilo ne sluha ne duha za njim, sem z vsemi konji odšel k trenu. 25. junija sem bil dodeljen I. oddelku strojnih pušk, ker je bil prejšnji računski podčastnik 24. zjutraj ubit. 27. sem zopet obiskal Jožeta in ga založil s prepečencem, klobasami, ki ste mi jih bili dali, in čokolado. 29. junija smo pa odšli iz kraja, kjer počiva lepo število slovenskih fantov in mož.

Usmilili so se nas in nas poklicali iz bojne črte. 354 mož nas je bilo. Dospel je 12. maršbataljon in do 14. julija smo bili več ali manj izven bojev. 15. je pa prišel Jože k mojemu oddelku. Sedaj hodiva vsak dan k trenu in nosiva jed I. oddelku. Upava, da se še kdaj vidimo!

Bog in Marija čuvajta Avstrijo, Soča naj brani našo domovino pred italijanskim navalom, kakor ji je naročil Gregorčič!

Prisrčno pozdravlja brate in sestre, posebno pa Vas, predragga mamo, in ostaneva Vaša hvaležna sinova Tone in Jože.

Za begunce z juga.

Odškodnina za vojne dajatve. Pomožni odbor za begunce z juga se je obrnil na c. in kr. vojno ministrstvo z izrečnim vprašanjem, kako bi bilo postopati v takih slučajih, v kojih so izročili begunci vojaški oblasti živino, vozove in druge stvari, ne da bi bili dobili za to plačila, in kaj bi bilo ukreniti, da bi prejeli svoj denar. Na to vprašanje je c. kr. vojno ministrstvo naznanilo, da je treba v svrhu izplačila odškodnine za navedene dajatve predložiti izvirne listine, dobljene pri izročitvi, c. in kr. intendanci onega vojnega poveljništva, kojemu pripada kraj, kjer so se stvari rekvirirale, torej za Primorsko c. in kr. intendanci vojnega poveljništva v Gradcu, za južno Tirolsko pa oni v Inomestu. Z ozirom na to, da je mogoče dobiti denar le proti temu, da se predloži izvirno listino (dokument), je samo ob sebi umljivo, da se mora postopati pri izročitvi take listine na jako previden način, kajti v slučaju, da bi se izgubila, bi se jo moralo amortizirati in še le po preteku amortizacijskega roka bi se mogel dobiti duplikat. Svetuje se torej, naj se vpošlje take izvirne listine pomožnemu odboru za begunce, ki jih od svoje strani vpošlje, kamor tiče, toda še le potem, ko si napravi avtentičen prepis izvirne listine, katere se za vsak slučaj pridrži. Tudi je treba, da vsak posestnik take listine navede natančen naslov svojega sedanjega bivališča, da bi ne nastale nepravilice pri pošiljavi denarja, ki bo sledila potom poštne hranilnice. Oni begunci, ki iz enega ali drugega razloga nimajo takih listin, morajo vložiti natančno prošnjo na c. kr. glavarstvo onega okraja, v kojem se je izvršila ali rekvirirala stvar, za katero se zahteva plačilo. V tej prošnji je navesti in obrazložiti vse okoliščine, ki bi bile sposobne dokazati, da se je stvar v istini izročila ali rekvirirala. V slučaju, da je glavarstvo dotičnega okraja ustavilo svoje delovanje, je vložiti prošnjo na ono okrajno glavarstvo, v kojeja področju leži kraj sedanjega bivališča dotičnega begunca.

Vsi na delo za domovino!

— Priprave volnenege in kavčukovega tedna. Čez nekaj dni prične v celi Avstriji vojna preskrba v zbiranju volne in kavčuka. Od 27. septembra do 2. oktobra bodo učenci vpraševali po hišah in nosili nabrano blago na vozove zbiralnice. Še enkrat se opozarja na važnost te zbirke. Prej kakor pri nas napoči zima na raznih bojiščih. Naše hrabre čete stoje nasproti sovražniku, ki je mnogim med nami neznan: stroga zima na severu in na ledenikih v gorah. Vsi tisti, ki hodijo v gorkih oblekah po cestah, in ki lahko bivajo v dobro zakurjenih sobah, so dolžni, da se spominjajo naših vojakov. Zbirka volne in kavčuka, njen velik uspeh je ob domoljubni požrtvovalnosti prebivalstva zagotovljen, omogoči, da se preskrbe naši vojaki s toplim perilom, ki bo nikdar utrjene junake čuvalo pred mrazom in ki

bo v njih okrepilo misel, da skrbi domovini vsak trenutek za nje. Vojnemu preskrbovalnemu uradu dohaja že zdaj vsak dan na tisoče zavojev suknja iz volne, obleke in odpadkov suknja vsake vrste. Vojnemu preskrbovalnemu uradu ne zadoščajo njegovi prostori in porabiti so se morale šole in zasebna poslopja namenu zbirke. Vojni preskrbovalni urad ponovno naglašja, da so zbirki dobrodošle vse vrste suknja, porabljenih in raztrganih oblek kakor tudi blago iz kavčuka v kakršnemkoli stanju. Kdor se še ni pripravil za veliko akcijo, se prosi, naj se hitro pripravi za bodoči teden in naj pripravi blago v zavojih, ker ni samo teden zbirke volne in kavčuka, marveč tudi teden domoljubnega delovanja vseh Avstrijcev.

Ob Soči.

V dolini Soče vlada tišina. Lahi se odpočivajo. Samo enakomerno šumenje valov pretrga nenavadno tišino. Na severu se vzdiguje iz temnega smerečja na tolminskem vrhu ruševina Pockenstein, kjer je nekdanji bival dvor oglejskega patrijarha. Cela okolica se blešketi v solnčnem zlatu. Slika dragocenega miru. Ali mi vemo, da se bo čez eno ali dve uri ta dolina miru, ta mali raj, spremenila v strašen peklo. Tam daleč, na ostrem hrbtu, ki vodi proti Mrzlem vrhu, kakor da se na naši strani nekaj premika. Dajejo se znamenja. Vestni telegrafisti pišejo brzopojavo. Njena vsebina nam ni niti najmanj po volji. Na hrbtu Kolovrat je odkrita nova zakopana baterija, a gori, za hrbtom se opazi premikanje, katero nam daje slutiti da se dovažajo čete. To je gotovo proti nam naperjeno. Od zadnjega napada na naše postojanke so pretekli že štirje dnevi. Ali Lah! žele, da pridejo tukaj pod vsako ceno do uspehov, in kljub krvavim izgubam ne odnehajo. Pred žičnimi ovirami leže na pobočju že mnogoštevilni mrličji, katere niti Lah!, a niti mi ne moremo pokopati, ker vsak, kdor se tamkaj pojavi, pa naj bo to tudi usmiljeni sanitetec, je tisti trenutek otrok smrti.

Solnce je prešlo zenit. Svetloba postaja za Lahe ugodnejša in solnce se jim nič več ne blešči. In sedaj naenkrat zagrmijo topovi. Bel prah se je visoko dvignil v zrak, skale se rušijo, a kamenje in krogle padajo na vse strani. Naši topničarji so našli v skalovje ukopano sovražno baterijo in sedaj prično nanjo streljati. Čez pol ure ni nič več baterije. Kraj, kjer se je skrivala, je le kup razvalin. In topniški boj se nadaljuje, kateri s svojimi krogli spominja na perzijske strelce, ki so solnce zatemnili.

Naenkrat prično iz gozda na vznožju brega v široki črti prodirati črne mase, ki z divjim vpitjem napredujejo, dočim se pri nas ne sliši nobenega glasu. Lah! skale čez pomalo čez pot, skrivajo se pod breg in se prično počasi po njem plaziti. Z naše strani ne pade noben strel. Sovražniku se mudi, hitro, zmagoslavno se čezdalje bolj bliža. Naši lovci pa čakajo oprežno na žrtve. Naenkrat zagrmijo strel iz pušk. Na drugi strani krič groze in strahu. Eni padajo, drugi se vržejo na zemljo ali se pa krvavi vale po bregu. Ali tudi med njimi so junaki. Bersaglieri in alpinci se ne umaknejo ampak v ognju napredujejo. Prihajajo bližje in bližje. Že se nahajajo pred žičnimi ovirami, na katere z vso silo naskakujejo. Rujejo debele kole, sekajo žico, preskakujejo ovire in kljub našemu morilnemu ognju prodirajo v naše jarke.

In prične se strašen boj s pestmi, bajoneti in kopiti, z zobmi, noži in nogami. Mnogi se v prsnem boju valé po bregu, padajo doli, ali tudi v smrti se še ne izpuste. Tukaj, tam sovražnik že omahuje. Njegova premoč je zelo znatna, obenem se jim pridružijo nove in nove sile. Sedaj se končno lotijo dela naši oddelki strojnih pušk, ki so postavljeni na južni višini in prično sovražnika od strani obstreljevati. Lah! se ne morejo nič več upirati. Z vpitjem in kletvinami se umikajo in beže nazaj v dolino. Ah sedaj se oglašja naši topovi ter prično preganjati sovražnika, ki se že na celi črti umika. A sovražnik beži, čeprav ga tudi na begu kosi smrt. Kmalu nato prične peklenko grmenje ponehovati. Pred našimi postojankami se nahaja pravo odkrito pokopališče, ki je najboljši dokaz našega preciznega ognja. Okoli zvonika Sv. Marije se poigravajo solnčni žarki in obliivajo z rdečo svetlobo kosmata lica junaških bojevnikov, ki kleče golo-glavi pred Bogorodico ter vroče in pobožno molijo.

»Narodne Novine«.

En dan v Bovcu.

Iz vojnega poročevalskega stana sredi septembra piše vojni poročevalec:

Čeprav mi ni bilo dano prisostvovati zadnjim napadom Italijanov na bovško kotlino, sem bil pa ondi oba predidna dneva — 9. in 10. septembra — ter sem bil priča povečanega artiljerijskega delovanja, katero je sovražnik že tedaj razvijal ter je bilo takorekoč ouvertura k vojni drami, ki se je imela bodoče tri dni odigravati v

tem prostoru. Ta drama se je imela za Italijane tragično razviti. V naslednjem poizkusim nazorno podati globoke vtise svojega obiska na fronti.

9. septembra jutraj smo se odpravili iz svojega stana; naš cilj je bil gorski hrbet, na katerem so se ustale naše čete. Naš vodnik, stotnik M., nam je zatrdil, da je ravno pot na tej višini najlažja in najboljša izmed vseh, ki bi tu prišle v poštev. Vsekakor pa ta pot ni bila ravno udoben izprehod, zlasti ne zame, ki nisem turist. Strmina bi se ne bila prehuda, toda kršje in pa vsled ponikajočih studencev zamočvirjena in polzka mesta hodo znatno otežujejo. Že izpočetka naše poti smo se pričeli o teh težavah, ki morajo biti dvakrat občutnejše za obložene nosilce in tovrno živino, ki po tej in še mnogo slabših »potih« dan za dnevom prenašajo na gorska grebena živež, municijo in druge potrebščine za čete. Le tisti, ki je sam poizkusil to »najlažjo« pot, si more prav predstavljati delo, katero tu vrše ljudje in živali. Le pomislimo: Na hrbtu breme, pot strma in težavna; kri vre v žilah, pljuča hropejo, srce zamolklo bije ob prsno steno; živalim valovi lakotnica. In tako je treba iti korak za korakom, uro za uro, včasih celega pol dne brez odmora. Potem pa povratek: drseč in spodtikajoč se, padajoč, vedno si v svesti, da si s prihodnjim korakom zlomiš roko ali nogo ali si razbiješ glavo; noge se tresejo, stopala krvave. In vse to brez daljšega odmora dan in noč! Pri tem pa niti varen pred sovražnimi krogli, posebno na odprtih gozdnih goličavah, na katere ima sovražnik prost pogled ter jih vselej obstreljuje, kakor hitro opazi na njih naš tren. Pač marsikateri teh revežev je že našel na tem potu smrt. Težka je usoda, ki jo prenašajo ti vrli ljudje s svojimi bremenji. Pa vendar mora biti tako, ker bi morale drugače naše čete na gorskih višinah poginiti ali pa izprazniti postojanke in jih prepustiti Italijanu. Delo teh mož tedaj ne zasluži nič manjšega priznanja, nego služba borcev, kajti dasiravno niso tako izpostavljeni sovražnemu ognju, morajo pa zato pretrpeti veliko več težav in muk.

Mi nismo ničesar nosili s seboj in vendar smo se morali velikokrat ustaviti in oddihati. Naš vodnik, stotnik M., se na vse načine trudi, da bi našo pozornost odvrnil od trde in naporne poti, da bi jo tem lažje premagali, ter vneto vrši naloge Cicerona, opozarjajoč na vsako znamenitost, razlagajoč in pojasnjujoč. K temu ni treba samo prav posebno ustrežljivosti, marveč tudi izvrstnih pljuč. Zastrto nebo in prijetna temperatura sta nam lajšala hojo.

Končno smo dospeli na vrh in se znašli sredi vojaškega tabora čisto posebne vrste. Predvsem sva se šla — bila sva samo dva: znani romanopisec grof Scapinelli in jaz — poklonit poveljniku postojanke. General, visoka, miščasta postava, naju je sprejel z neprisiljeno ljubeznivostjo in naju povabil na prigrizek v štabovi »jedilnici«, ki se nahaja v leseni hišici, podobni planinskim kočam, kjer se je gorko in prijetno sedelo. Ob tej priliki me je doletela čast, da sem imel za soseda poveljnika šentpöltenske deželne brambe, ki se je v bovškem ozemlju že opetovano odlikovala ter si je tudi pri zadnjih bojih po mojem obisku priborila krvav lovorjev venec. Ko smo se okrepčali, smo se odpravili, da si ogledamo postojanko, pri čemer nam je general izkazal čast, da nam je bil sam za vodnika. Videli smo veliko zanimivega, toliko, da bi bil podroben opis obširen; vrhu tega so bila stanišča naših vojakov že tolikokrat opisana — četudi ne ravno iz tega ozemlja —, da bi čitatelje le dolgočasil, ako bi se spuščal v podrobno, ki niso ravno čisto posebne vrste.

Splošni vtis videnege je bila čudovita zmes priprostega življenja, ki spominja na pravadnino, in najpremetnejše moderne tehnike. Tu se stanuje v golih kočah iz surovega lesa brez vsake moderne udobnosti po načinu stezoiskateljev in kolonistov v pragozdih; toda ti ljudje se poslužujejo telegrafov in telefonov in najbolj umetnih pomožnih sredstev najnovejše orožne tehnike.

Čudovita je v vseh teh zgradbah in napravah iz lesa, kamenja in zemlje sposobnost prilagodenja naravnih okoličin, tako da sovražnik neizmerno težko spozna cilji, ki ga išče za svoje topove. Te umetnosti so se ljudje naučili od živali. Navadno ne opaziš teh naprav preje, ko stojiš neposredno pred njimi. Presadila so se cela velika drevesa, da krijejo postojanko. Vojakom se v teh zgradbah najbrže prijetnejše zdi nego v mirnem času v vojašnicah. Podnevi je sicer temno, a kadar nastopi mrak in se prižgo luči, se čutijo v njih čisto domače, tembolj ker imajo zavest, da so ta zavetišča delo njihovih rok. Izprva se morda priprosti način življenja tu gori zdi marsikomu malo čuden, a sčasoma se navadijo nanj in se priljubi celo takim častnikom, ki so bili v miru navajeni na sijajne razmere. To velja posebno za tiste, ki so doživeli strašne izkušnje prvih vojnih mesecev v Srbiji in na severu. Kako prijetno se dajo urediti majčkene lesene omare, v katerih prebivajo častniki, sem se prepričal v »stanu« nekega artiljerijskega

stotnika. Po tleh je bila razprostrta mehka preproga — smrečje, ki je napolnjevalo ves prostor s prijetnim božičnim vonjem. Kadar zunaj divjajo jesenski viharji in bije dež ob lesene stene kože, se mora tu notri ob toplem čaju in dobri knjigi prav prijetno sedeti, zlasti po kakem težavnem inspekcijskem potu.

Tudi poveljnikov stan se od drugih prav nič ne razločuje, in čudno je videti generala, ki ima drugače celo vrsto sob in prostorov na razpolago, v tem majčkenem, silno prirobnem stanišču. Vendar je odkritosrečno izjavil, da se čuti na tej osamelosti izredno srečnega in bi svoje gorske postojanke za nobeno ceno ne hotel zamenjati s katero v dolini ali mestu. Pa je tudi razumljivo: tu gori je sam svoj gospod, nihče se ne utika v njegove odredbe, kralj gore je; to je njegovo kraljestvo, katero natančno pozna in ravno zato ljubi.

Ko smo si vse ogledali, nas je general povabil na obed, ki nam je izborna teknil. Za godbo so skrbeli topovi, ki so se s potekanjem dneva vedno česče oglašali. Po obedu smo poslušali ta koncert nekaj časa na planem in z očesom in ušesom sledili granatam in šrapnelom, s katerimi Italijani niso štedili.

Potem smo se podali na nekaj sto metrov višje ležečo razgledno točko, s katere vrha se nam je nudil krasen pogled na bovško kotlino; opazovali smo obstreljevanje forta, ki so ga Italijani posebno vzeli na muho in samo ta dan oddali nanj do 30 strelcov iz težkih možnarjev, ne da bi bili dosegli najmanjši resničen uspeh. Nekaj pozdravov so bili poslali tudi na naš vrh, kar so dokazovali mogočni lijak, mimo katerih smo šli. Zato je bilo treba hitro preko mest, kjer smo bili izpostavljeni daljnogledu sovražnega opazovalca.

Pot nazaj v dolino je bila silno težavna, ker je bilo vsled dežja vse polzko. Po dolgih urah smo končno v mraku, čisto blizu mimo sovražnih pehotnih postojank, dospeli v dolino. In zopet smo se spomnili našega trenskega moštva in živali: Če je bila ta pot za nas, ki nismo bili z ničemer obloženi, tako naporna in težavna — kaj pa oni, ki morajo s težkimi tovari po njej dan za dnem, dan za dnem...

Dobrim srcem!

Ob živem zidu hrabrih naših braniteljev, ki s svojo krvjo branijo našo domovino pred sovražnim vpadom, si sovražnik dan na dan razbija svoje glave. Velika je hrabrost teh borilcev, ki vzdržujejo grozne napade sovražnika, a nič manj občudovanja vredna je hrabrost onih samaritan, ki prostovoljno v nevarnosti lastnega življenja stoje tem vojakom na strani in jim v njihovih najnesrečnejših trenutkih, ko leže v svoji lastni krvi zapuščeni od vseh, izkazujejo dela krščanske usmiljenosti!

Ena teh junakinj, ki je v bližini bojne črte na Tolminkem stregla našim vojakom-ranjenecem in posebno nosila krepčila onim vojakom, ki se borijo na Krnu, je 19-letna Berta Kenda iz Tolmina. Sedaj leži v deželni bolnišnici v Ljubljani, kjer so ji morali zdravniki odrezati celo desno nogo Dne 29. julija jo je namreč zadel kos granate v koleno ravno tedaj, ko je pripravljala steklenice z vinom z namenom, da jih nese vojakom, ki se bijejo na Krnu.

Stanje omenjene Berte Kenda je tim bolj tragično, ker je hči nesrečne vdove, ki je izgubila v zadnji zimi na bojnih poljanah Galicije enega svojih dveh sinov in nima sama kot revna begunka zadostnih sredstev za preživljenje svoje osebe. Zato je pogled, ki ga ima naša nesrečna junakinja v bodočnost, pogled v nesrečo in pomanjkanje. A ne samo to! Potreba celiti dušno in telesno rano te junakinje je že sedaj zelo velika in nujna. Revno in gmotno popolnoma osamljeno dekle potrebuje izdatne hitre pomoči!

Srčna želja ranjenke je, kakor tudi potreba njenega šibkega telesa je za prvo silo priboljšek na hrani in nato umetna noga.

Rojaki izkazujejo se hvaležni onim junakom, ki so v boju za domovino postali nesrečni celo svoje življenje! Posredovalnica za gorške begunce v Ljubljani si je nadela nalogo, da priskoči Berti v gorji omenjenem smislu na pomoč. Zato se obrača do vse slovenske javnosti da ista blagovolji podpirati jo pri tem samaritan-skem delu s hitrimi in izdatnimi donosi gmotnih žrtev.

Žrtev, ki jo je Berta Kenda doprinesla za domovino in cesarja, naj bi ji domovina tudi omilila in olajšala!

Posredovalnica za gorške begunce v Ljubljani.

Vpoklic 43. do 50. letnih črnovojnikov pod orožje.

Dunajska korespondenca »Avstria« poroča: Pred dnevi so se posvetovali voditelji vseh agrarnih strank o odgoditvi vpoklica 43. do 50. letnih črnovojnikov, dokler se ne končajo jesenska

dela na polju in o dopustih glede na jesensko poljsko delo, trgateg v pobiranj sadija. Odposlaništvo je posredovalo pri ministrskem predsedniku, deželno brambni minister v vojnem ministru. Grof Stürgkh je odposlaništvo obvestil, da se bodo vojaški činitelji z vsemi vprašanji temeljito pečali. Deželno brambni minister bo skupno z vojnim ministrom odredil, da dobe vojaki za jesensko delo 14 dnevni in mogoče tudi tritedenski dopust ali pa da jih oproste do treh mesecev od vojaške, oziroma črnovojniške službe.

O vpoklicih poroča c. kr. korespondenčni urad:

Dunaj, 24. septembra. V Avstriji pri prebiranju potrjeni avstrijski in ogrski črnovojniki rojstvenega letnika 1897., to so osemnajstletni, bodo morali odriniti po orožje 15. oktobra 1915. Tozadevem razglas se razglasi te dni. V istem roku, torej 15. oktobra 1915, morajo pod orožje tudi l. 1897. rojeni pri prebiranjih kot sposobni spoznani bosensko-hercegovinski obvezanci. Pri bližnjem sredi meseca novembra, kakor je to razvidno iz tozadevnega razglasa, bodo pozvani pod orožje pri novem prebiranju rojstnih letnikov 1873. do 1877., potem letniki 1891., 1895. in 1896., za orožje sposobni črnovojniki. Na to pridejo šele glede na vstop pod orožje v pošte 43. do 50. letniki in se z vso verjetnostjo lahko sklepa, da jim ne bo potreba pred koncem novembra odriniti pod orožje.

Izpred sodišča.

Pomiloščena. Elizabeta Mlinarič, tovarniška delavka v Gradcu pri Litiji, ki je bila pri tukajšnjem izjemnem sodišču dne 13. julija zaradi detomora na smrt obsodjena, je bila pomiloščena ter se ji je kazenski spreminila v 12letno težko ječo.

Zaradi napeljevanja h krivemu pričevanju se je imel pred tukajšnjim sodiščem zagovarjati Ivan Ramovš, posestnik in gostilničar v Stožicah. Obdolženec je jako mrzil tamošnjega župnika. Da bi dal duška to svoji mrznji, je napadal v dnevniku »Jutro« povodom tamošnjih občinskih volitev v dveh ali treh člankih v prvi vrsti župnika, kakor tudi gasilno društvo. Te članke, v katerih je mrgolelo polno strasti in sovraštva, mu je po njegovem narekovanju spisal Franc Uran, stavbni risar na Glincah. Uvedla se je proti obdolžencu preiskava zaradi hudodelstva javnega nasilstva, češ da je on odposlal dva grozilna pisma, da mu mora župnik v določenem času pod kozolec, na mestu katerega je natanko označil položiti 1000 kron, drugače »bo dal svinca šnofati«; pri tem je bil naslikan samokres, ki se ravno sproži. Ker ni bilo zadostnih trdnih dokazov, ga je zaradi tega delikta sodišče oprostilo. Spoznalo ga je pa krivim hudodelstva goljufije po napeljevanju h krivemu pričevanju. On je namreč prišel k Uranu na Glince ter mu povedal, česa je obdolžen ter pripomnil: Vi se najbrže spominjate, da sva le čez gasilno društvo, niso pa čez župnika pisala. Ko je opetovano prišel k njemu, mu je vnovič dejal, da za slučaj, če pride stvar pred sodišče, naj izpove pred sodnijo, da sta pisala v »Jutro« samo o gasilnem društvu, ne pa o občinskih razmerah in da sploh ni treba preveč pri sodnji govoriti. Uran se ni dal od obtoženca premotiti in se je le v toliko izrazil, da se ne ve več spomniti, če sta v teh člankih tudi župnika napadala. Posrečilo se je pa dobiti enega od teh člankov, v katerem je bilo polno strastnih napadov na župnika. Sodišče je Ramovša obsodilo na tri mesece ječe.

Nepoboljšljiv slepar. Julij Brilej, pristojen v Koprivnici, samski trgovski sotrudnik v Ljubljani, je bil že trikrat zaradi goljufije obsojen na kaznovanje, ne da bi ga bilo to spametovalo, in sicer zaradi tega, ker mu za redno delo ni bilo mar. Izdajal se je za zastopnika različnih tvrdk, s katerimi ni imel nikakih zvez, ponujal različnim strankam blago, kakor: riž, olje, pšenico, testenine itd. ter zahteval od njih takojšnje plačilo češ, da mora tudi on takoj blago plačati, prejemal delna plačila ali pa provizije, kar se mu je v 16 slučajih tudi popolnoma posrečilo in so bile stranke za 446 K 20 vin. oškodovane, v štirih slučajih je ostalo le pri poskusu. Obdolženec, kateri ne taji svoje krivde, je bil obsodjen na poldrugo leto ječe.

Z ozirom na slabe poštne zveze naročite takoj srečke „Slovenske Straže“! Žrebanje je že 26. oktobra. Ena srečka samo 1 K. Naročite več srečk skupaj!

Siloviti boji ob spodnji lkv. — Nemci osvojili nadaljne postojanke pred trdnjavo Dvinsk. — Odpor Rusov v Litvi zlomljen.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. septembra. Uradno se poroča:

Na severovzhodu ni bilo včeraj nobene izpremembe.

Medtem, ko je bil v Galiciji mir, je došlo pri Novem Aleksiniec in ob spodnji lkv. do ljutih bojev. V prvimenovanem odseku so Rusi z močno artiljerijsko podporo v enajstih zaporednih vrstah napadli. Bili so povsod z najtežjimi izgubami odbiti, pri čemur so jim naše v protinapadu za njimi hiteče čete še iztrgale eno višinsko postojanko. Naš artiljerijski ogenj je razkropil eno rusko baterijo. Pri Rydomilu smo na razmeroma ozkem bojišču ujeli 11 častnikov in 300 mož. Izjavalili so se tudi poizkusi Rusov, da bi prekoračili spodnjo lkv.

Severozahodno od Kolkov ob Styru je naša konjenica prepodila sovražnika iz nekaterih krajev.

V Litvi bojujoče se avstrijske čete so med zasledovanjem sovražnika dalje pridobile na prostoru.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 24. septembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Jugozahodno od Lenewadna smo zopet vzeli kraja Rose in Strigge, katera smo začasno izpraznili. Pred Dvinskom smo severovzhodno od Smeline osvojili nadaljne ruske postojanke in pri tem ujeli okoli 1000 Rusov. Naše pri Vilejki ob krilu umikajočih se Rusov nahajajoče se čete se trdovratno bore. Močni ruski napadi so imeli na neki točki začasen uspeh; pri tem je bilo izgubljenih več topov, katerih moštvo je do zadnjega vzdržalo. Umikajočega se sovražnika ostro zasledujoča fronta je prekoračila črto Soly—Olšany—Traby—Novo-Grodek.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Odpor sovražnika je na celi fronti zlomljen. Med zasledovanjem smo dosegli odsek Serveča nad krajem Korelički kakor tudi odsek Ščare, severozahodno od Krasina. Dalje južno so se še vršili boji s sovražnimi četami. 100 ujetnikov in tri strojne puške so prišle v naše roke.

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Mackensena.

Naprej potisnjeni oddelki, severovzhodno in vzhodno od Logišina, so se pred obkoljevalnim ruskim napadom umaknili za prekop Oginski in Jasjoldo. Pri tem so vzeli seboj dva ruska častnika in 100 mož kot ujetnike.

Jugovzhodno bojišče.

Nobene izpremembe.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 22. septembra. Včerašnje uradno poročilo:

Severozahodno od Dvinska smo s krepkim napadom vrgli Nemce iz zakopov pri vasi Muncze. Južnozahodno in južno od Dvinska trajni boji na fronti Novo Aleksandrovska do jezer Drizwiaty. Težka nemška artiljerija je obstreljevala posamezne odseke te fronte in je često uporabljala granate s strupenimi plini.

Vzhodno od Vilne se še vršijo boji. Na fronti Binjakoni—Lida in pri reki Molczadz, vzhodno od Ščare, samo brezpomembne praske.

Na fronti Toremov—Podhajce, vzhodno od Lucka, je sovražnik začel z ofenzivo, pa je bil odbit. Večkrat je prišlo do napada z bajonetom. Ujeli smo okoli 700 mož in 3 strojne puške. Pri napadih na vasi Berezovko in Rostoke, katere smo omenili v včerašnjem poročilu, je sovražnik kljub silovitemu ognju naših topov in strojnih pušk dosegel do naših zakopov in jih je naskočil s »hura«-klici. V vročem boju z bajonetom smo nato sovražnika zavrnili s težkimi izgubami. Nato smo mi napravili protinapad; napadli smo sovražnika od strani, ga vrgli in prodrli do njegovih zakopov. Ker ni bilo mogoče vzdržati silovitega naskoka, je del Avstrijcev zbežal, druge smo ujeli ali z bajonetom uničili. Ujeli smo 10 častnikov in 600 mož. Pri zavzetju neke utrdbe pri vasi Slone smo zajeli 50 mož, veliko patron in pijo-nirskega orodja. V praski ob reki Dzurin, južnozahodno od Czortkova, smo vrgli sovražnika preko reke. Ujeli smo 5 častnikov in okoli 200 mož.

Petrograd, 23. septembra:

Severozahodno od Friedrichstadta smo pri zavzetju vasi Strigge pri Birsгал-

len zajeli nekaj sovražnikov in obilo orožja. — Trdovratni boji zahodno od Dvinska, kjer je prišlo večkrat do bojev z bajoneti, se še nadaljujejo. Na nekaterih odsekih razvija sovražna artiljerija silovit ogenj, pri napadu naših čet na vas Lebedov zahodno od Molodečna, smo s krepkim bajonetnim napadom vrgli Nemce nazaj. Po trdovratnem boju smo z bajonetom vzeli tudi mesto Smorgov, iz katerega so Nemci v neredu bežali proti prehodom čez reko. Zajeli smo 4 častnike, 350 mož in 9 strojnih pušk. Vzhodno od Lide smo sovražnika zopet vrgli čez reko Gavijs. Vzhodno od Oginskega kanala smo sovražnika pregnali z vasi Lyšča. Južno od Pri-pjeta in na ostali fronti nič bistveno važnega.

V Črnem morju so imele naše torpedovke topniški boj s križarko »Goeben«.

ZRAČNI NAPADI NA ČRNOVICE.

Črnovice. Zjutraj 23. t. m. je priletelo neko sovražno letalo nad Črnovice. Vržene so bile štiri bombe, dve nista eksplodirali; ostali bombi, ki sta eksplodirali, sta povzročili le neznatno škodo. Neko naše letalo je pa z vidnim uspehom metalo bombe na stan ruskega generalnega štaba ob rusko besarabski meji. Nekaj poslopij je bilo uničenih, več ljudi ubitih.

OBSTRELJEVANJE DVINSKA.

Basel. Londonski poročevalec Corriere dela Sera brzojavlja, da smatrajo angleški vojaški krogi Dvinsk že za izgubljen. Po londonskih obvestilih obstreljujejo Dvinsk tudi avstrijski 30,5 cm topovi. Težki topovi učinkujejo tako, da odpoveduje hrabra obramba in celo omrežje izvrstnih nasipov.

17 KM PRED DVINSKIM IN 15 KM PRED RIGO.

Berlin. Nemške čete so oddaljene le še 17 km od Dvinskega in 15 km od Rige.

OZEMLJE ZAHODNO OD DONA OGROŽENO.

Kodanj. Petrograjska brzojavna agentura poroča: Ministrski svet je označil za ogroženo vse ozemlje zahodno od Dona in je ukazal beguncem iz zahodnih gubernij, naj se izselijo vzhodno od črte Kozlov—Rostov.

RUSOM MANJKA SKUPEN NAČRT.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: Petrograjski kritiki poročajo: Ker ni skupnega načrta, kako naj se izboljša nevaren položaj ruske glavne sile, je podrejenim generalom zapovedano, naj postopajo na lastno pest z ozirom na okolnosti.

SKLEPI RUSKEGA VOJNEGA SVETA.

Budimpešta. Ruski vojni svet v ruskem glavnem stanu je sklenil, da se še ta teden prične obvezno prodiranje. Ker je obolel veliki knez Nikolaj, prevzame vrhovno poveljstvo armade v Kavkazu proti Turčiji general Januskevič. Prodirati prične že zdaj, ker zahtevata to Anglija in Francija.

GOREMIKIN POZVAN V GLAVNI STAN.

Berlin. Iz Kodanja se poroča: »Birževija Vjedomosti« poročajo: Car je Goremikin, ki se je vrnil v Petrograd, brzojavno pozval v glavni stan, da bo navzoč ob avdijski predsednika dume.

GONJA PROTI GOREMIKINU.

Berlin, 24. septembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Stockholma: Iz Moskve se poroča: Dijake, ženske in celo otroci prirejajo vsak dan večje izgrede in pogrome. Po ulicah korakajo demonstranti s klici: »Smrt Goremikinu!« Župan je poizkušal miriti ljudi.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Kodanja: Gonjo proti Goremikinju je povzročila reakcionarna kamarila, da odvrne razburjenje nasproti pravim krivcem. Splošno se sodi, da bi Goremikin ne bil tako nastopil, če bi ne stali za njim reakcionarni veljaki, ki delajo na to, da se odpravi duma. Listi desnice sodijo, da je parlamentarna vlada nemogoča, ker bi bila v protislovju z načeli samodržstva.

VARŠAVSKO RUSKO VSEUČILIŠČE PREMEŠČENO V ROSTOV OB DONU.

Dunaj. (W. P. B.) Takoj, ko so izpraznili Rusi Varšavo, so ruski krogi razpravljali o premestitvi ruskega vseučilišča iz Varšave v Rostov ob Donu. Profesorji nekdanjega ruskega vseučilišča v Varšavi so proučili razmere v Rostovu in izjavili, naj bi se vseučilišče premestilo v Rostov. Predlog so v Petrogradu odobrili in se prične pouk že najbrže z zimskim tečajem. Zdaj delajo tudi profesorji bivše ruske poli-

tehnike v Varšavi za premestitev v Saratov. Zgodovina varšavske politehnike je značilna. Ko se je poljski pravni stranki pod vodstvom Wielopolskega posrečilo, da je obiskal Nikolaj II. Varšavo, so v Varšavi resno pričakovali, da se ruska poljska politika izpremeni. Carju so izročili varšavski meščani 1 milijon rubljev za ustanovitev poljske politehnike. Car je narodni dar sprejel, prej kakor v dveh letih so pa otvorili v Varšavi novo rusko politehniko.

PRINC WALEŠKI ZAROČEN S CARJEVO HČERKO.

Poroča se, da se namerava zaročiti princ Waleški z veliko kneginjo Olgo, najstarejšo hčerko ruskega carja.

KAJ JE ZAHTEVAL BARK V LONDONU.

Scheveningen. Ruski finančni minister Bark je zahteval v Londonu, naj Anglija plača vse ruske kupone in vse ruske vojne dobave in dva tisoč milijonov denarja, da more Rusija nadaljevati vojno.

GOSPODARSKE POSLEDICE VOJNE V RUSIJI.

London. (Kor. ur.) Štefan Graham poroča »Timesu« iz Petrograda: Živila so se zelo podražila, dasi jih ne manjka, marveč zato, ker morajo železnice služiti vojaškim svrham. Podražil se je funt sladkorja za 8 fenigov, podražil se je kruh, mesa primanjkuje. Sadije je zelo drago, čaj se je podražil za 24 fenigov funt, vožnja na železnicah se je podražila za 25 odstotkov. Rubelj je padel v vrednosti skoraj na en šiling. (Ob miru je bil vreden šiling 1 K 26 vin., rubelj pa 2 K 55 vin.). Zlatega denarja ni nikjer videti. Prepoved prodaje žganja je nekaj časa držala.

ZA POLJSKE BEGUNCE.

Dunaj. Uradno se izvaja: Obvestilo lvovskih listov, da se smejo vračati begunci v nadaljne okraje v Galiciji in osobito v Lvov, za zdaj še ne odgovarja dejstvom, marveč se o tem še razpravlja. O tem se svoj čas poroča uradno.

ŠPANSKI ZA POLJAKE.

Dunaj. (W. P. B.) Na Španskem se je ustanovil odbor, ki nabira darove za po vojski oškodovane Poljake. Odboru predseduje kneginja Marija de

Puentey Sotomayer Conoras des Costillo, rodbine Arion-Medinaceli.

VELEPOSESTVO NA POLJSKEM.

Dunaj. (W. P. B.) Velikanska veleposestva ruske države na Poljskem tvorijo skoraj izključno zaplenjena posestva poljskega plemstva. Vsaka vstaja, na vsak krajni odpor je pomnožil zaplembe. Po nesrečnem izidu poljsko-ruske vojske 1831. je proglasila Rusija za rusko državno last vsa posestva kraljevine Poljske, na to so pričeli zaplenjevati zasebno last. L. 1835, vamo so uropali 2339 veleposestnikov njih posestva. Del zaplenjenih posestev je ostal državna last, drugi del so darovali v obliki majoratov raznim ruskim dostojanstvenikom. Do leta 1860. so ustanovili 350 takih majoratov. Nameravali so tako rusko veleposestvo na Poljskem, a namen se ni dosegel. Obdarovani dostojanstveniki so namreč ostali v Rusiji, posestva so pa izročili v najem Poljakom. Varšavsko časopisje zahteva, naj se ti majorati razveljavijo in povrnejo posestva svojim svojčas kaznovanim lastnikom. Vsekakor naj se pa ta posestva predvsem proglase za državno last.

VEČJE PROIZVAJANJE NAFTE V GALICIJI.

Pomanjkanju petroleja se menda kmalu odpomore.

Krakov, 24. septembra. »Gazeta Ponnana« poroča iz Drohobycza: Kakor znano so Rusi pred svojim odhodom zažgali večji del naftinih vrelcev. S tem povzročene škode se z vsemi razpoložljivimi močmi popravljajo in po za-slugi mrzlične delavnosti rekonstrukcijska dela hitro napredujejo, tako da se je v mnogih jamah že začel redni obrat. K sreči je večina naftinih rorov tehnično le malo trpela in število takozvanih zamašenih rorov je bilo razmeroma majhno. Tudi težave, ki so izpočetka ovirale razpošiljanje, so že večinoma odpravljene in izvoz surovega olja neprestano raste. V avgustu se je odposlalo iz Boryslawa 6757 vagonov surovega olja. Razen tega so se velike množine poslale čistilnicam naravnost po ceveh, tako da se je v tem mesecu oddalo 7414 cistern a 100 met. stotov. V drohobyškem petrolejnem področju se sedaj vsak dan proizvede že 220 vagonov surovega olja, v Tustanovicah 140 in v Boryslawovu 75 vagonov.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. septembra. Uradno se poroča:

Na tirolski zahodni fronti so prepodili našj deželni strelci sovražne alpine z vrha Albiolo (severno od prelaza Tonale). Na visoki planoti Folgarija smo odbili napad večjih italijanskih stotnij na Durer (severozahodno od Costona). Okoli 1000 Italijanov, ki so se na vzhodnih pobočjih Monte Piano pričeli pomikati proti našim postojankam, smo s artiljerijskim ognjem prisilili, da so se morali umakniti.

Na koroškem obmejnem ozemlju se je izjavalil sovražni napadalni poizkus na vrh Cellon (vzhodno od prelaza Plöcken).

Na primorski fronti je prišlo včeraj le do topovskih bojev.

Splošen položaj je neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 23. septembra. Včerašnje uradno poročilo:

Naše čete so v gorski zoni severnozahodno od Cordine d' Ampezzo izvršile pogumna in dobro pripravljena podjetja z namenom, da preženejo manjše sovražni-kove oddelke, ki so se priplazili skozi male doline v masivu Tofana in v gorski skupini Cristallo in so motile naše zasedanje. Ta podjetja so okoli Cristalla, kjer golo in razdrapano pobočje in precejšnje število dohodov omogočuje napravu zased in trdovraten odpor, zavzela večji obseg, kljub temu da so bili sovražni oddelki vsled metodičnega enotnega postopanja naših manjših kolon polagoma pregnani od višine nasprotnih dolin Felizon (Boite) in Rienza.

V bovški kotlini smo zopet začeli obstreljevati utrdbo Hermann, od katere stoji samo še kasemata, iz katere oddajajo še nekaj strelcev.

Pri Gorici je naša artiljerija otvorila učinkovit ogenj proti št. Petru in Borgi Carinzia (Volčja draga?) odkjer so poročali o gibanju čet. Na celi ostali fronti je položaj neizpremenjen.

General Dankl o položaju na bojišču.

Tirolski poveljnik general kavalerije Dankl je sprejel 24. t. m. nekega vojnega poročevalca, kateremu je med drugim izjavil: Veseli me, ker ste lahko na tirolski bojni črti videli veliko zanimivega in dobili vtise, kakršni so redki. Upam, da so vas vtisi zadovoljili. Znano je, da se tu branimo in da

so zato zdaj neizvedljive večje operacije. Kljub temu upam, da ne bo nihče vtaknil svojega nosu brez kazni dalje, kolikor daleč mu dovolimo. Preskrbeli smo vse, da lahko čakamo na vse, kar se zgodi.

Laška krutost in brezbožnost.

Iz Tolmina pišejo: Malo več naš je ostalo v trgu Tolmin. Nič čuda, saj veste dobro, vojska je — magari tako ne — in samo vojska nam roji po glavi, ponoči in podnevu. Kakor se vidi, Italijanu še ni zmanjkalo jekla in železa — kar naprej basajo in pluvajo. Sicer smo vedno v strahu, da nas kakšen šrapnel zadene, toda debelih zidov in velbov le ne morejo preluknjati. Zdaj so začeli Lahi kar po civilistih streljati. Ze dosti takih slučajev se je pripetilo; samo da katerega vidijo, naj si bo moški ali ženska, hitro streljajo s puškami za njim. Kaj tacega se menda še v nobeni vojski ni pripetilo, kakor zdaj Italijan uganja. Veste, tudi v našo farno cerkev »pri M. B. na Ilovci« je poslal nič manj kot 18 granat; takšne poljube pošiljajo Lahoni prečisti Devici Mariji. Bog naj jim poplača! Od nedelje (12. t. m.) hodimo k sv. Antonu k sv. maši (g. barona Winklerja kapelica). Ali so lepi časi? Bog naj razveselili Italijane, ker so nas oni razveselili! Posebno pa zadnje čase polentariji pluvajo mnogo v Tolmin, ne vemo zakaj, saj mu nismo na poti, saj smo vsi le na svojem. Da, da, radi bi ga pognali tja doli do Tripolisa, da bi ne dišalo, za njim... Molite za nas in naše nad vse hrabre južno-slovanske brate — junaške vojake! —

Boji ob koroško-primorski fronti.

Od 14. do 18. septembra 1915.

Na karnijskem grebnu smo 14. septembra po dolgotrajni artiljerijski pripravi in trdovratnih pehotnih bojih osvojili sovražne postojanke na Findenigkoflu in C. V. di Puartis. Pri tem smo ujeli 3 sovražne častnike in 119 mož. Sovražne izgube se cenijo na 100 mrtvih in 300 ranjenih. Zaplenili smo tudi veliko množino municije, pušk itd. Od tega časa dalje se sovražnik omejuje na obstreljevanje izgubljenega grebena. Sosednje čete so 14. septembra z odločno artiljerijsko podporo mnogo pripomogle, da se je dosegel ta uspeh. Od 16. septembra so Italijani s 15 cm topovi, ki neso posebno daleč, obstreljevali Trbiž, Sv. Višarje in Volčjo vas. Nastala škoda ni v nobeni primeri z množino vporabljene municije.

Pri Bovcu je doživel sovražnik že 12. in 13. septembra močne poraze. Od 14. septembra dalje je ponovno napadel z vsemi silami, pa se mu ni nikjer posrečilo prodreti. V bovski kotlini je 16. septembra popoldne pričel sovražnik z močnimi ojačenimi nastopati proti našim postojankam, pa se je mogel le za kakih 600 korakov približati žičnim oviram. Dne 17. septembra je napadel z več zaporednimi vrstami. Na eni točki so došli Italijani, potem ko je nazaj vržena prva vrsta pričela zopet nastopati z drugo vrsto, v bližino 100 m; sovražnik je bil 18. septembra po našem havbičnem ognju prisiljen, da se je umaknil.

Tudi na južnih pobočjih Visokega vrha je sovražnik 16. septembra napadel, moral se je pa umakniti pred našimi artiljerijskimi ognjem in je pustil v naših rokah 1 častnika in 30 mož kot ujetnike. Dne 17. septembra zvečer je po silni artiljerijski pripravi napadel z bataljonom, pa je bil zopet odbit. 18. septembra ob pol 5. uri zjutraj je sovražnik z močnimi silami vnovič prešel k izredno silovitim napadom, pri katerih smo nazadnje, ko so bili vsi gladko odbiti, ujeli 3 častnike in 392 mož. Ujetniki so povedali, da so bile izgube tako znatne, da so se okoli tri stotine popolnoma razbite in pripravljene, da se udajo.

Pri Vršču so 13. septembra zvečer izvedli mali oddelki drzen pohod proti eni sovražni stotnji, ki se je na severnem pobočju Vrat ustalila; 1 častnik in 27 alpinov kot ujetniki so plačali to podjetje, ostali so zbežali v skalovje. Istočasno so razkropili pehotni pionirji iste skupine sovražno prednjo stražo, ki se je približala našim postojankam. 10 alpinov in 30 pušk je ostalo kot plen v rokah držnih napadalcev. Ujetniki izjavljajo, da je bil vsled tega podjetja izjalovljen napad alpinov, ki bi se imel izvršiti pod varstvom naprej potisnjenih oddelkov. Od 14. septembra naprej se je vršil na Vršču ljut boj, v katerem je ljuti in izredno vztrajni sovražnik vporabljal vsa mogoča sredstva, kakor ročne granate, razstreljivo in celo človeške odpadke zavite v papir, da bi vrgel hrabre branilce Vršča. Ogromna množica italijanskih trupel pred našimi ovirami najbolje dokazuje italijanske izgube in hrabrost naših čet. Tudi Javorček in Golubar planino je sovražna artiljerija obsipala s pravo železno točo, pa tudi tam sovražnik ni dosegel niti najmanjšega uspeha.

Dosedanji boj na Štíferskem sedlu.

»Allg. Tiroler Anzeiger« poroča: Ob izbruhu vojske je stal ob meji nadpazniški Publić z orožniki. Mi smo namreč računali z možnostjo močnejšega italijanskega napada in smo zato vse potrebno ukrenili. Italijani niso napadli, nakar smo mi začetkom junija sami prešli k napadu. Artiljerijski poveljnik Malle je z najboljšim učinkom obstreljeval s svojimi topovi italijanske postojanke na Monte Scroluzzo, nakar so pričeli napadati naši pešci. Brez bližnjega boja, ker Italijani so svoje postojanke zapustili v divjem begu, so naše čete zasedle sovražne postojanke. Od tedaj še Italijani neprestano gruntajo, kako bi nam iztrgali to točko, ki leži na njih zemlji. Napadli so našo tamošnjo postojanko samo enkrat in sicer dne 21. julija. V megleni noči se jim je posrečilo, da so se priplazili na 100 korakov do naših postojank. Bili so močni poldrug bataljon. Manjši del je nastopil proti sedlu Štífser, večji pa proti našim postojankam na Monte Scroluzzo. Nek poročnik strelcev je čul šum bližajočega se sovražnika. Ob pol 4. uri zjutraj je alarmiral strelce, ki so z gotovo roko in hladnokrvno odbili napad. Italijanska artiljerija je delovala neprestano od 4. do 7. ure zjutraj. Naši topovi so odgovarjali le redko, pa tem bolj uspešno. Italijani so imeli pri tem napadu okoli 150 mož izgub.

Boji za prelaz Tonale.

Vojni dopisniki poročajo: Za prelaz Tonale, ki je važna cesta do osrčja južne Tirolske, se že štiri mesece z daljšimi ali krajšimi odmori vrše siloviti boji. Dne 23. maja, na dan vojne napovedi, je tu padel prvi strel in na to so se na tej točki bili najhujši boji tirolske fronte. Dne 14. septembra se je tu izvajala krvava bitka. Italijani so za vsako ceno hoteli osvojiti Passo-Paradiso, ki se jim zdaj kot izvrstna opazovalna točka. Vrgli so v boj svoje najboljše čete. Na višini 3000 m se je odigral bližnji boj, ki je bil strašen. Boril se je mož proti možu. Okoli polnoči je bila bitka odločena. Sovražnik je pustil mnogo mrtvih in neštevilno ranjenih. Še sedaj se nahaja več kot 30 trupel na bojišču.

V teh bojih se je odigral bestialičen prizor. Vodja sanitetne patrulje Peter Mayer je videl v snegu laškega vojaka, ki je krvavel na vratu. Takoj mu je pomagal, obvezal rano in ga položil na svojo vrhno suknjo. Tolažil ga je in se nato oddaljil, da bi takoj poslal nosilo. Italijan je komaj našel besede, da bi mu izrazil svojo vročo zahvalo. Komaj se je pa vodja pa-

trulje oddaljil nekaj korakov, se je ranjeni Italijan dvignil, zgrabil za puško in na pet korakov ustrelil Mayerja v hrbet. Vodja patrulje se je takoj mrtev zgrudil. Naši sanitetci so seveda takoj pobili morilca. Njegovo zahrbtnost so tudi ostali ranjeni Italijani s studom obsojali.

Posebno važno vlogo igrajo tu ob tonalski fronti naše trdnjavske utrdbe, katerih topovi so nad vse izborni, še-le pred kratkim so od tu prisilili nek italijanski fort, da je utihnil.

25. avgust je bil določen za splošni napad. Isti dan so se vršile velike bitke ob Soči, na Koroškem in na visoki planoti Lavarone. Tudi pri Tonale so napadli štirje laški bataljoni. Bitko, ki se je vršila na meji, so odločili naši možnarji, pred katerimi imajo Italijani velik strah. Sovražnik se je umaknil z velikimi izgubami. Nek ujeti polkovni zdravnik je pripovedoval, da je bil laški kralj navzoč pri tem napadu, ker so bili Lah gotovi, da bodo prodrli. Kralj pa ni imel sreče.

Dne 19. septembra je bival na tonalski fronti naš prestolonaslednik nadvojvoda Karl Franc Jožef. Uradno se je poročalo, da se bo na najvišje povelje podal za del časa na jugozapadno fronto.

Že omenjeni ujeti laški polkov. zdravnik je poleg drugega izjavil: »Od čet na fronti jih je v prvih treh mesecih postalo 50 odstotkov za boj nesposobnih. Število mrtvih je zelo veliko. Šele pred kratkim sem izračunal, da se štiri petine cele fronte nahaja povprečno na višini 2000 m. Naši vojaki se ne morejo privaditi na to višino. Največja napaka je bila, da je naše moštvo šlo maja v poletnih oblekah v vojsko. Že junija bi potrebovali zimske obleke, pa je še danes ni.

V Švici trdijo, da je vsako prodiranje Italijanov nemogoče.

Curih, 24. septembra. »Tagesscheiter« poroča z italijanskega bojišča: Močne utrdbe avstrijske armade onemogočajo vsako prodiranje Italijanov. V italijanskih poročilih našteje praseke so tako neznatne, da niti najmanj ne vplivajo na vojni položaj.

Ruski ujetniki na laškem bojišču.

Profesor Lovrić piše z laškega bojišča »Našemu Jedinstvu« da grade ruski ujetniki za fronto pota. Tam, kamor je

on prišel, da jih vidi, jih je našel okoli 600. Vsi so zelo zadovoljni in pravijo, da se Lah ne znajo vojskovati, ampak samo Avstrijci in Rusi.

Razna mnenja o vojski v Italiji.

Chiasso. »Tribuna« objavlja članek ligurskega senatorja Rolanda Ricci, ki iztva, da so majnika meseca na ulico poslano množico varali glede na težave vojske in da vojska ni bila neobhodno potrebna. Senator Ricci pa pristavlja, da se morajo zdaj vojskovati dalje, dokler se ne doseže naravno in vojaško nepremagljivo mejo proti Avstriji, absolutno varnost v Jadranskem morju in primeren del turške dedščine. »Corriere della Sera«, »Secolo« in »Popolo d'Italia« nočejo pripoznati, da so se dogodki drugače razvili, kakor so pričakovali in sodijo, da so lahko ponosni, ker se ne vodi vojska na italijanski zemlji in je le Rusija kriva, da ni vojska sijajnejša. Vsi poizkusi, naj si bodo javni ali skriti, ki merijo na to, da bi se podkopal moralni odpor ljudstva, morajo izostati in potlačiti se mora vsako obžalovanje preteklosti in vsaka nestrpna polemika, ki je že skoraj veleizdaja.

Laški stožnik, ki agitira za mir.

Lugano. »Gazetta del popolo« zahteva, naj se nastopi proti poslancu okraja San Arcangelo di Romana, marcheze di Bagno, ki je med dopustom, dasi je stotnik pehote, v svojem volivnem okraju agitiral za mir.

Laški narodni praznik v »odrešenih krajih«.

Kakor poroča »Agenzia Stefani«, so narodni praznik 20. septembra po celem zasedenem ozemlju praznovali »popolnoma prostovoljno«. Župani važnejših krajev so brzojavili kralju in rimskemu županu. Občinski odbor v Ampezzo je dal 1000 lir za volno obleko. V Červinjanu in Krminu so priredili slavnostne sprejeme in klicali »Evviva« Italiji, kralju in armadi.

Neuspeh vojnega posojila v Italiji.

Lugano. Osrednji odbor prostovoljne vojnne pomoči izjavlja, da je podpisovanje vojnega posojila popolnoma zaspalo. O podpisanih vsotah zato tudi več ne poročajo vsak dan, marveč le še dvakrat mesečno.

Skrivnostni Balkan.

Pred nekaj leti so šli Bolgari, Srbi in Grki skupaj proti Turčiji, da osvobodijo svoje rojake. V slavnih bojih so to tudi dosegli. Ko pa je bilo treba deliti osvojeno zemljo, niso zavezniki hoteli vpoštevati največjih krvnih in denarnih žrtev Bolgarije in bivša zaveznika, Srbija in Grška, sta dobila še Rumunijo in udarili so in zmagali Bolgarijo, kateri so v bukareškem dogovoru milostno priznali le majhen del Macedonije in kos morske obale na vzhodni strani Soluna. Bolgarija pa svojega narodnega cilja Macedonije ni pokopala in v sedanji svetovni vojni je obnovila to svojo zahtevo. Sedaj je sklicala celo svojo armado pod orožje. Macedonijo hoče dobiti z lepa ali z grda. Kmalu se mora pokazati, ali se bo Srbija udala ali ne. Iz Balkana prihaja sedaj toliko nasprotnih in zavijanih vesti, da moramo reči: Niti Bolgarija še ni v vojni proti Srbiji, pa tudi Rumunija in Grška še nista izrekli zadnje besede na to ali na ono stran. Za Bolgarijo je položaj sicer precej ugoden, toda ne brez nevarnosti. Zato Bolgarija še čaka, ker stvar z Grško in Rumunijo še vedno ni prav jasna.

Kam hoče Bolgarija?

Kakor poroča milanski »Secolo«, je neka bolgarska poslanstvu v Rimu blizu stoječa oseba izjavila, da ima bolgarska mobilizacija namen zasedi Macedonijo do Bitolja. Srbija nikakor neče odjenjati in zato je miren sporazum izključen.

Visok bolgarski diplomat je izjavil dunajskemu dopisniku »Az Esta«:

»Zaukazana je splošna mobilizacija. S tem pa še ni rečeno, da je vojna že izbruhnila. Pomenja samo, da hoče biti Bolgarija pripravljena na vse mogoče. Bolgarija ima eno edino željo, eno edino zunanjo politiko: Macedonijo. To moramo dobiti. Če ne mirnim putem, potem pa — s silo. Med Bolgarijo in Srbijo se pogajanja niso nikdar vršila in so tudi izključena. Macedonija je naša zakonita lastnina in take ne bomo od tatu odkupovali z kompenzacijami. Dobiti jo moramo brezpogojno.«

Izjava bolgarske vlade o oboroženi nevtralnosti.

Sofija, 24. septembra. Bolgarski tiskovni urad razglša:

Oborožena nevtralnost Bolgarije se da po nazoru vladnih krogov razložiti z izpremembami, ki so v zadnjem času nastopile v političnem in vojaškem položaju. Bolgarija ne goji nikakih napadalnih namenov, je pa trdno odločena s puško ob strani braniti svoje pravice in neodvis-

nost, kakor Holandska in Švica, ki se nista obotavljali že takoj v začetku sedanje vojske tako postopati, je tudi Bolgarija z ozirom na gibanje čet pri svojih sosedah dolžna proglasiti oboroženo nevtralnost. Pri vsem tem pa nadaljuje pogovore in pogajanja z zastopniki obeh vojnih strank.

Samo proti Srbiji.

Sofija, 23. septembra. (K. u.) Ministrski predsednik Radoslavov je rumunskemu in grškemu poslaniku izjavil, da bolgarska mobilizacija ni v nobenem slučaju naperjena proti Grški ali Rumuniji. Upa, da se boste obe potrudili, da se njune zadeve z Bolgarijo rešijo mirnim putem. Grški poslanik Naum je izjavil, da se Grška ne čuti dolžna posredovati v korist Srbije. Glede Dojrana in Dževdelija je grška vlada mnenja, da morajo grške čete ti dve mesti zasesti, da se ščiti železnica v Solun, toda to le v slučaju, če bi se vojno področje bolgarske akcije raztegnilo prav to tega kraja.

Bolgarija in Srbija.

Newyork. »Associated Press« javlja iz Sofije: Ministrski predsednik je imel včeraj (nov) razgovor z vladnimi strankami, katerim je podal zaupno pregled o splošnem političnem in vojaškem položaju na Balkanu in v Evropi. Glede razmerja do Srbije je rekel: Srbija nam sedaj ponuja takojšen odstop in pravico zasedenja Macedonije do Vardarja; odstop Macedonije onstran reke pa veže na pogoji, da sama dobi Bosno, Hercegovino, Hrvaško in Dalmacijo. Ti pogoji so za nas nezadostni. Rumunija in Grška ostaneti nevtralni. Minister ni omenil Kavale in Seresa, ki sta sedaj v grški posesti.

Bolgarski ultimati Srbiji.

Logano, 22. septembra. »Idea Nazionale« hoče vedeti o nekem bolgarskem ultimatu Srbiji, ki je potekel 23. ob 6. uri zvečer. — Ta bo prazna, kakor skoro vse vesti iz Balkana. Op. ur.

Pogajanja in obiski v Sofiji.

Berlinska »Nationalzeitung« ima 24. septembra iz Sofije: Kljub temu, da se zdi, da je z mobilizacijo politično stališče Bolgarije končno določeno, so se včeraj in danes vršili neprestano pogovori med zastopniki entente in Radoslavovom. Dosedaj še niso pretrgane diplomatske vezi z nobeno državo. Tudi srbski poslanik ostane v Sofiji, čeravno se vsako uro pričakuje njegovega odpoklica. Ni izključeno, da se zaenkrat pretrgajo med Srbijo in Bolgarsko samo diplomatske zveze.

Ententini poslaniki so Radoslavovu izjavili svoje začudenje radi mobilizacije. Ministrski predsednik jih je opozoril na srbske odredbe in zlasti na to, da so Srbi bolgarsko obmejno ozemlje proglasili za vojni okoliš, nakar je Bolgarija morala odgovoriti s podobnimi odredbami. Na noben način pa niso bolgarske priprave naperjene proti čelverosporazumu. »Times« poroča, da pogodba s Turčijo zahteva od Bolgarije samo oboroženo nevtralnost.

Ententa Bolgarijo.

»Vossische Zeitung« poroča 23. iz Christianije naslednje iz Pariza:

V svoji zadnji noti je ententa predlagala, če je Bolgarija zadovoljna, da naj francoske in angleške čete zasedejo Macedonijo. Tako bi bila med Srbijo in Grško samo Albanija in ententa bi znala dobiti zelo ugodne pogoje za zasedenje. Če pa Bolgarija predlogov ne sprejme, tedaj umakne ententa vse svoje prejšnje ponudbe in bo sporočila Srbiji, da ne sme Bolgariji ničesar odstopiti. Ententa pričakuje odgovora še pred koncem septembra.

Ententa in Srbija.

»Daily Telegraph« javlja 21. septembra iz Rima: Kakor poroča »Corriere della Sera« iz Niša, so ententini zastopniki v petek imeli razgovor s Pašičem, ki se je šel nato posvetovati k prestolonasledniku v glavni stan.

Kakor poroča niški list »Nova Riječ«, je osebni carjev adjutant Mihael Mihajlovič Wasilski v posebni misiji šel v glavni stan k prestolonasledniku Aleksandru.

Rusija grozi Bolgariji.

Curih, 23. septembra. Casnikarski brzojav je izvedel iz Sofije, da so ruski konzuli na Bolgarskem pozvali tamošnje Ruse, naj pridejo po svoje potne liste.

Kje je izhod iz zagate?

Rimske vesti javljajo iz Niša, da je ruski poslanik tudi s Pašičem vred za to-le rešitev: Srbija prepusti Bolgariji celo Macedonijo, toda čeravno pod bolgarskim gospodstvom, mora dobiti popolno avtonomijo. »Südslav. Korr.« javlja iz Bukarešte, da se je srbski kronski svet pod predsedstvom prestolonaslednika pečal z novimi predlogi ententi, ki so baje v stanu še v zadnjem trenutku izboljšati položaj na Balkanu. Sicer pa strogo molčijo o tej rešitvi.

»Messaggero« izve iz diplomatskih virov: Da se položaj na Balkanu uredi po želji entente, obstoji samo eno sredstvo in to je v rokah Italije. Samo Italija more izpolniti srbsko željo po pristanišču v Adriji. Če se Italija začne pogajati s Srbijo in ji dovoli pohod preko Tirane do Adrije, tedaj bi tudi Srbija mogla ugoditi bolgarskim zahtevam in vseh težav na Balkanu bi bilo konec.

Iz Lugana poročajo, da Italija ne misli ugoditi temu predlogu, ker ne veruje v uspeh in bi to tudi nasprotovalo laškimi interesom, kajti Srbija zahteva celo Albanijo z Dračem in vso obalo.

Mobilizacija v polnem teku.

Bukarešt, 24. septembra. Iz Ruščuka se poroča: Mobilizacija so proglasili v torek med bobnanjem; v mestu je povzročila velikansko navdušenje. V pristanišču in na kolodvoru so takoj pričeli razkladati železniške voze, da jih pripravijo za prevoz čet. V Ruščuku bivajoča pešpolka št. 2 in 5 sta deloma že v torek odkorakala.

Bukarešt, 24. septembra. Iz Ruščuka se poroča: V mestu so pribiti oglasi, kateri naznanjajo zmagoslavno prodiranje nemških armad na vseh črtah. Med prebivalstvom vlada velikansko navdušenje. Povsod se navdušeno poveljuje kralj Ferdinand in ministrski predsednik Radoslavov.

Berlinski bolgarski dijaki na potu v domovino.

Bolgarski dijaki v Berlinu so se poslovili pri bolgarskem poslaniku Rizovu. V nagovoru je rekel nek študent: Bolgarski dijaki se bodo vedno zavdali svoje hvaležnosti do Nemčije. Pred bolgarskim konzulatom so koncem govora živahno klicali nemškemu cesarju in Nemčiji.

Novo bolgarsko ozemlje.

Radoslavov je vladnim strankam povedal, da je turško-bolgarski dogovor sklenjen in od kralja in sultana odobren. 22. septembra so bolgarski in turški zastopniki v Dimotiki izmenjali pogodbene listine. V nekaj dneh prevzame Bolgarska novo ozemlje v svojo upravo.

Sporazum med Bolgarijo in Rumunijo?

Milan, 22. septembra. Poseben poročevalec »Secola« poroča iz Londona, da izve iz gotovega vira, da je Bolgarija čisto nenadoma sklenila odločno odločitev. Sicer se ne da spoznati, če je Bolgarija sklenila kak dogovor z Rumunijo, vendar je čisto mogoče, da sta se obe državi sporazumeli. V vsakem slučaju pa je gotovo, da so od danes naprej prišli balkanski dogodki v tir in

če le ne pride kako drugače, je igra za entento izgubljena.

Rumunija ostane nevtralna in njen položaj se je zboljšal.

Curih, 25. septembra. »Zürcher Tageszeitung« javlja iz Bukarešte: Ministrski svet se je bavil s položajem na Balkanu in je sklenil, da Rumunija ostane še nadalje nevtralna. — Bukareška »Minerva« piše 23. sept.: Ko se je Rumunija izognila sporu z osrednjima velesilama, se je njen položaj na Balkanu znatno okrepil in je močnejši kakor vpliv entente. Rumunija si je pridobila čisto svobodno roko da svoja zgodovinska in narodna vprašanja reši v primernem času in na najboljših temeljih.

Rumunsko žito — čudna stvar.

Včeraj smo imeli vest »Vossische Zeitung« 21. sept., da je Rumunija končno vendar dovolila, da Avstrija in Nemčija odpeljeta lansko leto kupljeno žito. Dan kasneje pa poroča »Wolffov urad« neuradno, da pri izvozu še vedno vlada težkoča. Zato izvažajo samo na navadnih kmečkih vozovih, tako da pride le malo žita čez mejo. Rumunska železniška uprava pa tuhta o sredstvih kako bi dvignila izvoz žita na Grško.

Srbsko-grška pogodba.

Z ozirom na važno vprašanje, ali je Grška po pogodbi vezana pomagati Srbiji, pravi »Corriere della Sera«, da le v slučaju, če Bolgarija napade Srbijo, ne pa, če zasede Macedonijo. Poluradna atenska »Patris« pravi, da Grška nima vzroka nastopiti, če Nemčija marsira preko Balkana, ne da bi se ji uprli Rumunija in Bolgarija. Toda Bolgarija se ne sme na grške stroške preveč povečati.

Kaj misli pravzaprav Venizelos?

V nasprotju z izjavo Radoslavova, da bo Grška ostala nevtralna, kar se poroča tudi iz drugih virov, poroča zasebni poročevalec Wolffovega biroja z dne 21. septembra iz Aten:

Razna sredstva in pota, s katerimi se hoče Venizelos neopazno vrniti na tir svoje bojovite politike v marcu, vzbujajo tukaj v širših političnih krogih in v ljudstvu največjo nezadovoljnost, zlasti ker je Venizelos to namero sam potrdil z izjavo proti dopisniku »Petit Parisien«, češ, da bo že našel pot do svoje nekdanje politike. Pravilne vesti o turških porazih in preganjanju Grkov v Mali Aziji, sumničenje Nemčije in Avstrije polnijo predale Venizelosovega časopisja. Seveda obstoji ta razlika, da sta ta čas do časopisje in Venizelos izgubila polovico vpliva. Širši krogi že sodijo, da je Venizelos že dokazal, da ne misli izpolniti glavne obveze, katero je prevzel, namreč ohranitev nevtralnosti. Vodilni list opozicije »Nea Imera« izraža to mnenje z ugotovitvijo, da zopet stopa na dan prikrito nasprotstvo med kraljem in Venizelosom.

Zadnjega stavka ne moremo spraviti skupaj z včeraj javljeno uradno izjavo grške vlade, ki povdarja, da vlada med kraljem, Venizelosom in generalnim štabom popolno soglasje. (Op. ur.)

Vojaške drobnarije z Balkana.

»Corriere della sera« javlja, da Bolgarija pošilja konjenico proti srbski meji. Železnice so pripravljene. Potniki iz Caribroda javljajo, da so Srbi poslali večje število vojaštva od Donave proti Bolgariji. Bukareška »Seara« javlja, da je ententa sporočila Bolgariji, da bo v slučaju napada na Srbijo zadela na angleški in francoski odpor. Preko Valone pošlje Italija, preko Soluna pa Angleška in Francoska svoje čete v Srbijo.

Proti Srbiji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. septembra. Uradno se poroča:

Na jugovzhodu je včerajšnji dan potekel brez posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Medtem ko Rusi napenajo vse svoje sile, da bi ušli obkolitvi v severozahodni Rusiji, so se pričeli na jugu, na Balkanu novi boji. Ob Savi in spodnji Drini že več dni grme avstrijski in nemški topovi in bruha jo z vidnim uspehom svoje železne pozdrave proti srbskim postojankam na oni strani brega. Očitno uvažajo nov del našega boja proti Srbiji. Ta boj je tem večjega pomena, ker se tudi Bolgarija pripravlja, da bi posegla vmes in je v ta namen že 21. t. m. odredila splošno mobilizacijo.

STRAH PRED NAŠO OFENZIVO V SRBIJI.

Sofija, 24. septembra. »Balkanska šteta« poroča iz Niša: V Srbiji vlada splošen strah zaradi novih avstrijskih operacij proti Srbiji, kakor tudi zaradi

vesti o pripravah Bolgarije. Uradni krogi smatrajo položaj Srbije za izredno resnega. Sklican je kronski svet.

LAŠKE ČETE IN ANGLEŠKI TOPNICA RJI V SRBIJI.

Bazelj. Iz Milana se poroča: Tu se ve, da bodo ojačile Srbe laške čete. Srbsko vojno vodstvo je s strelivom bogato preskrbljeno in je podpira tudi močna angleška artiljerija.

VOJNI MATERIAL ZA SRBIJO.

Solun. Nek francoski parnik je pripeljal nad 5000 ton vojnega materiala, namenjenega Srbiji. Tudi dva druga parnika sta izkrcala Srbiji namenjen vojni material.

SRBSKE LISTE PREMESTE IZ NIŠA V ALBANJO.

Lugano. Milanski »Sera« poroča iz Niša: Srbski časopisi se nameravajo preseliti iz Niša v Prištino.

SRBSKI KRALJ OBIŠČE RUSKEGA CARJA.

Genf. Kralj Peter namerava odpotovati v Petrograd, da obiše carja.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 24. septembra. Veliki glavni stan:

Delovanje artiljerije in letalcev se je tekom včerajšnjega dneva povišalo. Južno od prekopa La Bassée zastavljeni napad belih in črnih Angležev se je izjalovil že v ognju naše artiljerije. Na obrežju smo sestrelili eno angleško letalo. Letalec je ujet. Najvišje vojno vodstvo.

20 francoskih divizij prostih.

Bezelj. »Baseler Nationalzeitung« poroča: Približno 20 francoskih divizij je postalo prostih, ker so došla angleška ojačenja. Ni znano, kje da porabijo 20 prostih francoskih divizij.

Turčija v vojski.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 24. septembra. (K. u.) Agence Telegraphique Milli poroča: Veliki glavni stan naznaja: Splošni položaj je neizpremenjen. Na dardanelski fronti je naša artiljerija v odseku Anaforte znova porušila del sovražnih strelskih jarkov. V odseku Ariburnu je naš ogenj uničil sovražni top na Jukširtu. V odseku Seddil Bahr je bila pred našim desnim krilom zažgana mina, ki je uničila del sovražnih strelskih jarkov, žičnih ovir, slepil ter sovražno protimino; nekaj pionirjev je bilo ubitih.

Iraška fronta. 22. septembra sta bila dva sovražna kavalerijska škadrona, ki sta hotela na levem bregu Tigrisa s petimi sovražnimi čolni prodirati proti našim postojankam, s protinapadom vržena nazaj. Naši močni poizvedovalni oddelki so prizadejali sovražnim brambnim silam težke izgube in jim vzeli veliko plena.

NOVI VELIKI NAPAD NA DARDANELE.

Bukarešt. »Journal de Balkan« poroča: Pričelo se je novo, veliko prodiranje na Dardanelah. Angleži in Francozi so poslali na Dardanele 100.000 mož; tudi Lah se že nahajajo na Dardanelah.

AVSTRALSKE IZGUBE NA DARDANELE.

London. (Kor. ur.) Avstralske čete so izgubile na Dardanelah 19.183 mož.

NOVE MUNICIJSKE TOVARNE V TURCIJI.

»Fremdenblatt« poroča, da pišejo pariški listi, da so glasom atenskih poročil zgradili v Carigradu pod vodstvom nemških inženirjev še tri velike municijske tovarne, v katerih je zaposlenih na tisoče delavcev.

Razna poročila.

VELIKANSKI USPEH TRETJEGA NEMŠKEGA VOJNEGA POSOJILA.

Berlin. (Kor. ur.) Wolff poroča: Tretje vojno posojilo je podpisano v višini 12 milijard in 30 milijonov mark; manjše podpisane vsote še niso znane.

NEMŠKI CESAR ŠOLSKI MLADINI.

Berlin, 24. septembra. Od cesarja Viljema v velikem glavnem stanu je dospela naučnemu ministru brzojavka, v kateri poudarja cesar, da je k sijajnemu uspehu podpisa tretjega vojnega posojila veliko pripomogla delavnost učiteljev in učencev ter se zahvaljuje. Cesar je določil, da bo jutri pouka prost dan.

AVSTRIJA IN ZDRUŽENE DRŽAVE.

Berlin. Poleg avstrijskega veleposlanika Dumba bosta baje odpoklicana iz Washingtona tudi nemški vojaški ataše in avstrijski konzul dr. Schwegel.

ANGLEŠKO POSOJILLO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH IZJALOVLENO?

London, 23. septembra. (Kor. urad.) »Daily Mail« poroča iz Newyorka 22. t. m.: James Morgan, predsednik »First National banke« v Chicagu naznanja, da izstopi iz sindikata za posojilo zaveznikov. — Če odgovarja to poročilo resnici, se je izjalovil poizkus Angležev, da bi najeli v Ameriki posojilo.

Dnevne novice.

+ Ali ni to mogoče? — Bila bi čast za vse Slovence! Se en mesec imamo do zrebanja velike loterije »Slovenske Straže«. Dobitkov je 1715 v skupni vrednosti 20.000 K. Čisti dohodek je namenjen ubogim slovenskim otrokom, vdovam in sirotam padlih vojakov in invalidom. To je tako plemenit namen, da mora takoj do sijajnega uspeha pomagati vsak Slovenec, vsaka Slovenka! Prav vsak in prav vsaka, ki bere te vrstice naj pomeži svoje dohodke in naj po tem tako odloči, koliko srečk kupi. Pa ne samo to, nabere naj takoj pri svojih znancih nekaj kronic in naj jih nemudoma pošlje za srečke pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljano. Vsak naj to takoj stori, ker se je treba ozirati na slabe pošne zveze. Če odlašajo, se utegne zgoditi, da srečk pravčasno ne bo mogel dobiti. Naj bi se vsak, ki bere naš list, takoj — nujno poudarjamo takoj — odposlal svoje in svojih prijateljev naročilo in vspeh loterije za trpeče naše brate in sestre bo krasen. Vsi ki smo ostali doma, mobilizirajmo se v prid onih, ki se za nas in za našo domovino bore. Slovenske žene in dekleta — v prvi vrsti tudi ve s prepričevalno besedo te dni naberite dobrodelni zaklad! Časten uspeh loterije »Slovenske Straže«, bo časten za ves naš narod!

+ Patronat za mladino. — Krščanskega Detoljuba« sta izšli 4. in 5. številka. Poslali smo jih vsem gospodom, ki so na novo poslali svoje doneske in naznanili število deležnikov. Iz mnogih župnij nismo dobili sporočila, koliko izvodov »Detoljuba« žele dobivati. Ako bi poslano število ne zadostovalo, naj reklamirajo naknadno pošiljatev z dopisnico. Prihodnja številka izide začetkom meseca decembra. — Vodstvo Patronata.

— Korenjaški 87ti. Major Ivan Žimnjak piše z bojišča v nekem pismu: Tu so tudi 87ti iz Celja, ti se veličastno bijejo. Krasi dečki, eden najmanj za pet sovražnikov.

— V kn. šk. gimnaziji v št. Vidu nad Ljubljano se je pričelo šolsko leto za štiri razrede dne 20. septembra; za ostale štiri razrede se prične dne 27. septembra.

— Duhovne vaje za č. gg. duhovnike pri oo. jezuitih v Ljubljani se bodo vršile mesca oktobra dvakrat. — Začetek 4. in 11. oktobra zvečer. Č. gg. naj blagovolijo svojo udeležbo pravčasno naznaniti predstojništvu.

— Za postajna načelnika na Ruskem Poljskem sta imenovana bivša železniška uradnika v Zidanem mostu Vargason in Deršič. Vargason je služil doslej kot nadporočnik v vojni, nazadnje na jugozapadnem bojišču.

— Kadet Jakob Šturm padel. Junsko se boreč ob mejniku naše prelepe slovenske domovine, je padel v divjem boju kadet Jakob Šturm, na čelu svojega voja. Padli junak je bil doma iz Slovenske Bistrice in je bil edini sin. Njegov brat je padel na severnem bojišču. Jakob Šturm je bil vnet član naše katoliške dijaške organizacije in organizator mariborskega Orla.

— Slana. Ljubno na Gorenjskem, dne 23. kimovca 1915. »Dane« ponoč' je slanca padla, na zelene travnike, je vso ajd'co pomorila, vse ta zlahtne rožice. Ta krasna narodna pesem se je žal nocojšnjo noč uresničila. Same žalostne obraze srečal pri nas, kajti slana nam je pobrala tako željno pričakovano ajdo ali jedo, kakor pravimo Gorenjci. Veliko smo pri nas pričakovali od jéde, ki je tako lepo kazala. Toda današnja nesrečna noč nam je vzela vse upe in ajda je tu v našem okraju po večini izgubljena. V teh za vsakdanji kruh tako hudih časih je to težak udarec.

— Še živi. Kadet A. Hrašovec piše dne 12. septembra z južnega bojišča: Uljudno Vam naznanjam, da g. praporščak Julij Dervovšek dosedaj še prav veselo živi in pije v strelskih jarkih vince med nami in da ga nikakor ni zadela granata. Kot njegov osební prijatelj, ki sem vsak dan večkrat z njim skupaj, Vam dam to na znanje.

— Ogenj v Štepanji vasi. Danes o polu devete ure dopoldne je začelo goriti stransko poslopje Antona Vrbinca po domače pri Mihetu v Štepanji vasi. Poslopje je deloma zidano, deloma leseno in je bilo krito z opeko. V rešenem poslopju je hlev, skladišče in šupa. V skladišču ima svoje zaloge g. Klemenc, naslednik Franc Babiča z Doljenjske ceste. Velika sreča je, da se ni

podrl obok, ker potem bi bil prišel ogenj do špirta in bi se bile lahko vnele še druge okoli stoječe hiše. Gasili so večidel vojaki, ki pa niso mogli preje omejiti požar, ker je imela brizgalnica prekratko cev. Šele ko so jo zadostno podaljšali, so ogenj hitro pogasili. Vrbinec ima precejšnjo škodo, ker mu je pogorela vsa piča za živino. Kako je ogenj nastal, se še ne ve. Govori se pa, da so zažgali otroci.

— Roparski napad na župnika.

Župnik v Zg. Besnici, okraj Kranj, č. g. Franc Pokorn, je hotel te dni proti 5. uri zjutraj kakor ponavadi v cerkev. Kar mu v veži nenadoma skoči nasproti neznan moški, naperi proti njemu dva revolverja in zahteva denar. Župnik je segel v denarnico in ponudil napadalcu 5 do 7 K. Lopov pa denarja ni hotel vzeti iz roke, marveč je velel župniku naj mu ga vrže na tla. Župnik je storil tako in napadalec je nato spravil en revolver, s prosto roko je pobral denar, z drugo je pa neprestano držal proti župniku naperjeni revolver. Ko je denar pobral, je ropar zbežal v bližnji gozd. Zločina je osumljen neki 41-letni, v Cerknjo pristojni, že večkrat kaznovani delavec, ki se je tiste dni klatil po Zg. Besnici.

— Perilo in zimska obleka za vojne ujetnike v Rusiji. Z ozirom na to, da rabi paket v Rusijo ali celo v Sibirijo daljšo dobo, da pride na svoje mesto, opozarja vodstvo »Rdečega križa« občinstvo, katero ima svojce kot vojne ujetnike v daljnji ruski deželi, naj bi čim prej odposlalo rečene predmete. Paketi morajo biti zaviti v platno. Poslani obleki se ne sme priložiti ne pismo, ne knjiga, ne časopis. Tudi ne sme biti obleka v časopis zavita. Opozarja se tudi, naj ne dela občinstvo obsežnih paketov, ampak manjše, le po 5 kg teže in jih odpošilja v presledkih, namreč po enega na teden.

— Proti trgovcem v Nemčiji, ki se ne drže najvišjih cen. Nemški vezni svet je sklenil 23. t. m.: Nadzorne oblasti se pooblaste, naj tistim trgovcem, ki prekoračijo predpise o najvišjih cenah, zapro ali nekaj časa ali pa ves čas vojske trgovine.

— Žalostna smrt dveh deklic. Hlapec Franc Zadravec pri trgovcu Maksu Hönigmannu v Ljutomeru je vozil otavo domov. Na vozu je sedel s štirimi dekletimi. Voz se je pa prekucnil v potok. Hlapec in dve deklici sta se rešili, 19letna posestnikova hči Ana Gorjec iz Podgradija in 22letna vinčarjeva hči Terezija Rakuša sta pa utonili.

Primorske novice.

Umrla begunka. V Luttenbrunn p. Oberhollabrunn na Nižje Avstrijskem je umrla Ivana Perič iz Brestovice pri Komnu, sedaj med begunci.

— Novo odvetniško pisarno je otvoril v Radečah pri Zidanem mostu g. dr. Peter Medvešek.

Dr. Bugatto, znani furlanski državni in deželni poslanec, je težko bolan na revmatizmu.

V vzhodni Furlaniji je pobila toča. G. A. Stocker od kmetijske družbe za vzhodno Furlanijo je pisal ravnatelju kemičnega preizkuševalnega zavoda Ripperju dopisnico iz Červinjana, na kateri naznanja, da družba nadaljuje svoje delo za prosep kmetijstva. Imeli so pa trikrat točo, ki je uničila polovico pridelkov. — Po drugih vesteh — tako piše »L'eco del Litorale« — so tudi nasadi v Brdih popolnoma orumeneli in opustošeni.

Civilnim ujetnikom v Italiji je menda dovoljeno enkrat na teden pisati pisma, oziroma dopisnice. »L'eco del Litorale« poroča, da morejo ujetniki v koncentracijskem taboru v Gavijh pisati tudi v slovenskem jeziku. — Glasom navedenega lista se nahajajo: učitelj iz Sv. Martina na Kojskem (Brda) in gospa Černaska od istotam v Cremoni; Francišek Pahor, Marko Juljani z družino, don Francišek Marinig in več drugih iz Brd, potem župan Iv. Lenarčič, učitelj Bandel iz Sv. Martina na Kojskem, don Ludovik Cumarparroco iz Cerova, Luka Pusan, Lipecar in drugi iz Sv. Martina na Kojskem so internirani v Vidrignanu.

Ljubljanske novice.

lj Pričetek šolskega leta 1915-1916. Na prvi, drugi, tretji in četrtni mestni deški ljudski šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1915-1916 v petek, dne 1. oktobra leta 1915. Vse zgornj omenjene šole bodo poučevane v poslopju I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 19. Vpisovalo se bo na tej šoli v sredo dne 29. septembra in v četrtek dne 30. septembra 1915, vselej od 8. do 12. ure dopoldne. Vse natančnejše se lahko izve pri vpisovanju v šolskem poslopju.

lj Raport štacijskega poveljstva. Vsi oni častniki, praporščaki, kadeti, aspiranti in enako stoječi, ki se nahajajo radi boleznih na dopustu v Ljubljani ali okolici, in oni, ki so bili superarbitrirani in ne opravljajo službe, naj se 30. t. m. ob 9. uri dopoldne zanesljivo javijo v pisarni štacijskega poveljstva.

skega poveljstva (Bavarski dvor, II. nadstropje). Kdor bi zaradi bolezni ne mogel priti, se mora opravičiti z vojaško zdravniškim izpričevalom.

Ij Oddaja moke pri mestni aprovizaciji. Drugi teden bo blagajna za oddajo moke pekrom in drugim obrtnikom odprta v ponedeljek in četrtek od 8. do 9. ure dopoldne, za oddajo moke trgovcem v torek in petek od 8. do 9. ure dopoldne.

Ij Zlatko Baloković, ki priredi dne 4. oktobra dobrodelen koncert na korist sirotam padlih slovenskih vojakov, je šele dvajset let star, pa res velik umetnik. Študiral je v Zagrebu pri profesorju Humlu, dovršil pa svojo umetniško izobrazbo pri slavnem profesorju Ševčiku na Dunaju, ki je izobrazil tudi Kubelika in mnogo drugih svetovnoznanih goslarjev. Po vseh mestih, kjer je koncertiral pred izbruhom vojske (v Zagrebu, na Dunaju, v Berlinu, Moskvi, Kairu, Neaplju itd.), je dosegel velikanske uspehe. Kritiki ga slavijo kot fenomen.

Ij Na trg so začeli prinašati letošnji domač kostanj ter ga prodajajo liter od 24 do 28 vin., kakor je pač kvaliteta. Še malo tepk in orehov, pa smo z letošnjim sadjem končali.

Ij Navijanje cen pri vinu. Nekateri grosisti in gostilničarji so začeli pri vinu nezasišano navijati cene in to pri lanskem vinu, ko je vendar splošno znano, po katerih cenah so ga dobili. Gostilničarju, ki mora sedaj pri grosistu plačati na primer navadnega dolenjca po 1 K 12 vin., ni zameriti toliko, kakor grosistu samemu. Poleg navedenih gostilničarjev je pa tudi mnogo takih, ki so sami nakupili vina še lanske jeseni po nizkih in ga imajo v kletih še polne posode, a so ga nekateri že kar po trikrat podražili in tako ti ljudje sedaj prodajajo vino po 1 K 44 vin., 1 K 60 vin., da celo po 2 K liter. (Imena so na razpolago.) To presega pač že vse meje, in menda hočejo ti ljudje kar v enem letu napraviti dobička za deset let. Bodisi pri grosistih, bodisi pri takih gostilničarjih bi pač ne škodilo, ko bi tudi te sodišče prijelo, kakor popolnoma opravičeno prijema trgovce in producente, ki navijajo cene drugim živlom. Vrh tega pa še taki ljudje mrmrajo, ako se davčna administracija tudi nekoliko zanje zanima. Pripominjamo pa, da so tudi častne izjeme in te si bodo gostje pač dobro zapomnili.

Ij Nesreča. Ko se je včeraj popoldne 70letna Marija Pucljeva v Kopitarjevi ulici hotela umakniti dvema vozovoma, je nasproti prijahal nek vojak, kateri jo je podrl in je pri padcu zadobila na čelu tako poškodbo, da so jo morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

»Grof in cirkuška umetnica« je naslov najnovejši filmski senzaciji, nad vse zanimivi drami, ki se predstavlja danes, jutri in v ponedeljek v »Kino Central« v deželni gledališču. Na višku umetnosti so raznoliki prizori iz cirkuša, stvari, ki jih doslej v naših krajih še nikoli nismo videli, vse to pa prepleta ginljiva v srce segajoča povest. Predstavljanje samo te drame traja približno eno uro, poleg tega je pa na sporedu še »Zavzeje Bresta Litovskega« in »Slike z italijanskega bojišča«, dalje dve veseligr in naravnih posnetki. V »Kino Central« v deželni gledališču bo torej zopet mnogo zabave, mnogo užitka.

VOLNO

ovčjo, oprano in neoprano, kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu, ter plačam vožnjo sam. Večjo množino pošljem potnika osebno prevzeti. Veletrgovina R. STERMECKI, Celje šte. 20, Štajersko. 1621

V petek 10. sept. 1915 zvečer je bilo v neki gostilni v Sp. Šiški odpeljano kolo Es-ka (Gorec) št. 40.939, balanca kvišku zavita, skoraj novo, veriga napol krita. Pozornost pri nakupu ali prenearedbi. Kdor zasledi tatu dobi 50 K nagrade. Naslov pod kolo pri upravnistvu lista. 1013

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK, 1719 Ljubljana, Mestni trg šte. 22.

Zobna krema

KALODONT
70 vinarjev.

Obvestilo.

Uljudno naznanjam vsem prečastitim cerkvenim oskrbnikom in drugim p. n. odjemalcem, da sem večidel svoje zaloge voščenih sveč začasno

preložil v Ljubljano

ter da bom sprejemal in izvrševal cenj. naročila od tu, dokler se ne bom mogel povrniti v Gorico.

Cenjena naročila naj se blagovolijo naslavljati na moje sedanje pisarno 1831

I. Kopač, svečar Ljubljana
Sodnijska ulica 7, I. nad.

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica
Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Delo se izvršuje tudi na
Glinah št. 46 Nizke cene!
Točna in solidna postrežba
Obstoje tverke že čez 50 let.

Sprejme se takoj 1903
modistinja

prva moč in

učenka

Zglasiti se je na Rimski cesti 6. prtiličje desno.

Biznu Kamnika se prodaja 1878

hiša

(nova) z dvema sobama, kuhinjo in shrambo. Pred hišo velik vrt, vodnjak, drvarnica itd. Zraven spada tudi lep smrekov gozd. Po estvo je brez vsakega bremena in se takoj prodaja. Več se poizve na naslovu: I. Karnol, Kamnik - Prešernova ulica 89.

Ovčjo volno

kupujem po najvišji ceni vse vrste in 1861 vsako množino

Vinko Crnilec, Naklo p. Kranju.

Sprejemem spretno

betonske delavce

ki so vaeni na cevi ali strešnike. Plačilo od komada, dober zaslužek. Tvorica cement, izdelkov Anton Gihlač Ljubljana Dunajska cesta 67.

Begunec prodaja radi odhoda

25 l ister. vina refoško 1906
25 l belega desertn. vina.

Ponudbe na poštni predal 132, Ljubljana.

POSESTVO

obstoječe iz kmečke hiše, hleva, kozolen, kašče, vrta in 4 ora nega polja, vse v bližini hiše, se pod ugodnimi cenami prodaja. Ponudbe pod št. 1907 na upravo »Slovenca«.

Sveže
češplje in hruške (tepke)

kupuje vsako množino in po najbolj ših cenah 1638 veležganjarna sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana.

U III 998/15-2

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnica v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Antona Turk, branjeveca v Ljubljani, Dunajska cesta, rojen v Dolu pri Idriji, r. k. vdovec, predkaznovanega, radi prestopka po § 14 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915 šte. 228 dr. zak. v navzočnosti dr. Pavlina kakor javnega obtožitelja, obtoženca Antona Turk po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženec imenuje, tako:

Obtoženec Anton Turk, rojen leta 1863, v Podlipi, občina Dol, udovleni branjevec v Ljubljani, je kriv, da je dne 21. avgusta 1915 v Ljubljani izrabljale izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahteval za neobhodne reči namreč za sveže češplje po 80 h za kg, torej očitno čezmerne cene in je s tem zakrivil prestopok drazenja po § 14 ces. naredbe z dne 7. avgusta 1915 šte. 228 dr. zak. ter se radi tega obsodi po § 14 citirane cesarske naredbe z uporabo § 206 k. z. na tri dni zapora in na 20 kron denarne globe, v slučaju neizpolnitosti pa na nadaljnjih 48 ur zapora ter po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

Ljubljana, dne 16. septembra 1915

1941

Nagode m. p.

Kupim vsako množino

ježic

in vsake vrste kože in loja

osip Presker, trg. s kožami Ljubljana, Poljanska cesta 73.

Ovčjo volno

kupi vsako množino za vojaške potrebe po višji ceni kot vsak drug prekupec 1782

Ivan Savnik

Kranj - Gorenjsko.

Išče se ženska srednje starosti v svrhu ženitve kot

gospodinja

na večje posestvo s trgovino in gostilno na Kranjskem. Pismene ponudbe na upravo lista pod: »Gospodinja šte. 1917.« 1917

Njiva

na Selu pri Ljubljani blizu železnice se se prodaja ali pa odda v najem. — Dalje se da v najem njiva na Delarnski ulici na Poljanah v Ljubljani. — Več pove

Adolf Hauptmann
Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173,490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48,732.022.76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232.66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosijo. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Št. 1387/m. š. sv.

Razglas.

Na I., II., III. in IV. mestni deški ljudski šoli se prične šolsko leto 1915/16 v petek dne 1. oktobra 1915.

Vse zgoraj omenjene šole bodo poučevane v poslopju I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 19.

Vpisavalo se bo na tej šoli v sredo, dne 29. septembra in pa v četrtek, dne 30. septembra 1915, vselej od 8. do 12. ure dopoldne.

Vse natančneje se poizve pri vpisavanju v šolskem poslopju.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, dne 24. septembra 1915.

Kovači

za izdelovanje žbljev dobe takoj trajno akordno delo. — Tedenska plača 40 do 60 kron.

V. J. Wolf, Gradec, Fischergasse 21.

Ključari in kovači

dobe takoj trajno delo pri

V. J. Wolfu, Gradec
Fischergasse šte. 21.

3 trgovski pomočniki

konfekcijske stroke se sprejmejo takoj proti dobri plači in samostojna

1951

kontoaristinja.

Porudbe:

G. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Ženitna ponudba!

Izobražena gospodična, plemenitega srca, srednje starosti, s premoženjem 16.000 K in še z lastnimi mesečnimi dohodki, letnih 2000 K, želi znanja s poštenim gospodom dobrega srca, kateri ima večje ali manjše dohodke, v starosti 45 do 55 let, eventualno tudi mlajši. Le resne ponudbe s sliko na upravo »Slovenca« pod: »Resnost 63«. 1955

Damski klobuki

vsake vrste, posebno baržunasti, se dobe po najnižjih cenah pri

Juliji POLAJNKO

Elizabetna cesta 5

Ob sredah in sobotah tudi na sv. Jakoba trgu.

V zalogi ima tudi veliko izbiro raznovrstnega kinča za klobuke.

Zgubil se je velik

! PES !

z dolgo dlako, po hrbtu rumenkaste barve, spodaj bele barve. Kdor bi ga našel ali zanj vedel naj sporoči v »Strelišču« pod Rožnikom. 1957

Krojaškega pomočnika

za boljše stalno delo sprejme takoj Ivan Stupica, krojaški mojster, Dob pri Domžalah. 1939

Sprejme se takoj za šiviljsko obrt izvežbana

pomočnica in vajenka.

Kongresni trg šte. 6, II. nadstropje. 1835

Državno izprašana učiteljica

italijanščine in francoščine, ki je bivala 7 let v Florenci, se priporoča za pouk, jezikovne tečaje in konverzациjo.

Osební dogovor od 1. okt. od 10.—12. in 2.—6.

HEDVIKA KISLINGER
Mestni trg 10./II.

1937

Odlikovan na razstavi v Badoljici leta 1904 s častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

najboljše vrste, posebno priporočljivo proti kufnim boleznim, se dobi pri Gabrijelu Erben, Zaprte pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Za pristnosti se jamči. Cene zmerné. 5167

Gozdne sadike.

Iz državnih drevesnic na Kranjskem se bodo na jesen 1. 1915 in na spomlad 1. 1916 prodajale, dokler jih bo v zalogi, naslednje vrste gozdnih sadik:

Smreke	3 letne po	5 K
" (presajene)	4 " "	6 "
črni bori	2 " "	5 "
beli "	2 " "	5 "
mecesni	2 " "	7 "
jelke	3 " "	10 "
akacije	1 " "	7 "
jelše	2 " "	7 "
kanadski topoli, drevesca		
2—3 m visoka		50 "
kanadski topoli, potaknjenci		9 "
Maklura, sadike za žive		
meje		12 "

Cene veljajo za 1000 sadik z zavojem vred, postavljene na najbližjo železniško ali pošto postajo.

Naročila naj se pošiljajo c. kr. dežel-nemu gozdnemu nadzorništvu v Ljubljani. 1943

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pismom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) L., poštni predal 12/82 Ogrsko.

Ria-Balsam.

Trgovski pomočnik

špecerijske in železninske stroke se sprejme takoj pri tvrdki RUDOLF RUTNER na Vrhniki. 1940

Urarski pomočnik

se išče proti dobri plači Vstop takoj ali pozneje. FRANC KEBER, urar v Idriji na Notranjskem. 1932 2

Spiritol je vojakom peč!

Sveti, kuha, greje!

Nosi se v žepu! Neobhodno potrebno za bojišče! Razpošiljajmo takoj našim prezebujočim vojakom!

Dobi se povsod!

Tovarna za „Spiritol“, Dunaj I., Gluckgasse 2.

Razprodajalci se iščejo!

1942 1

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta šte. 13 pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakovrstnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za steklarstvo v igračah in navadni ornamenti, stavbno ter portalno steklarstvo — Zaloge steklenega in porcelanega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastoj. — Spričevala mnogo dovršenih del na razpolago. 74

100 litrov zdrave domače pijače,

osvežujoče, dobre in žeje gasilce si lahko vsak sam priredi s malimi stroški. V zalogi so umovi za ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomerančnik, dišava perla, višnjevec. Ta pijača se lahko poleti z živila blana, poslami pa vroča mesto rum in šeganja. Skaziti se ne mora. Snovi s natančnim navodilom stanejo K 4.50 franco po povzetju. Na 5 takih porcij do dam eno povrhu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavce ta pijača osvaja in ne upijani, valed česar ne zgube nič na svoji delazmožnosti.

Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 643, Morava. 1351

Namizna jabolka

fine vrste razpošilja sadna razpošiljalnica FR. CERAR, Stob p. Domžale Kranjsko. S kolodvora Domžale 100 kg po 20—35 K po kakovosti. Pošilja se po dogovoru.

Za jesensko in zimsko dobo!

Največja zaloga izgotovljenih uniform, hlač, bluz, gumijevih plaščev, do najfinejše kakovosti, kakor tudi konfekcije za gospode in dame, ravnokar došla. Obleke za jesen in zimo, površniki, ranglani, mantilje, gambetta-otroške obleke. Največja zaloga konfekcije za dame: jopice, paletoti, plašči, kostumi. Bluze, kot znano, po čudovito nizkih cenah. Ker sem kupil blago osebno še po starih cenah, mi je mogoče prodajati ceno. 1952

O. Bernatovič, Ljubljansko skladišče oblek, Mestni trg 5-6.

Županstvo Jesenice na Gorenjskem razpisuje mesto

pomožnega tajnika.

Sprejme se takoj, plača po dogovoru. 1933

Zmožen mora biti slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi.

Deželno oblastvo Kranjske vojnnozavarovalnega oddelka pomožnega zaklada za vdove in sirote, okrajno glavarstvo Kamnik, sprejme takoj za glavarstvo Kamnik zanesljivo in pridno

krajevne zastopnike

1920

ozioroma sotrudnike in sotrudnice proti ugodnim in stalnim prejemkom. (Vdove in sirote po bojevniki, soproge rezervistov, duhovniki, učitelji in učiteljice imajo prednost.)

Predstaviti se je treba dopoldne med 9—12 in popoldne med 2—5 uro v uradni pisarni v Kamniku. Prošnje se pošljejo lahko tudi pismeno.

Vodstvo okrajne poslovnice v Kamniku.

Ad št. 13874.

Razpis.

1911

Deželni odbor kranjski razpisuje eno izpraznjeno mesto

dekliške ustanove Jakoba pl. Schellenburg v letnem znesku 220 K.

Pravico do te ustanove imajo kranjske plemenite gospodične in, če ni takih, tudi druga poštena dekleta iz Kranjske.

Prosilke za to ustanovno mesto naj predlože svoje s krstnim in domovinskim listom, z navedenim spričevalom ter s premoženjskim izkazom opremljene prošnje

do 15. oktobra 1915

deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani.

Deželni odbor kranjski,

v Ljubljani, dne 21. septembra 1915.

Spretno

ŠIVILJE

se sprejmejo pri

A. Singer, Grafišče 7

OREHOVA DREVESA

se kupijo v vsaki množini. P. Angel, Ljubljana, Hradeckega vas 46. Žele se ponudbe tudi od trgovcev. Posredovalci dobe dobro provizijo. 1947

Gospodična, učiteljica ročnih del, želi priti k boljši rodbini kot

1949

vzgojiteljica

Pismene ponudbe se prosi na upravništvo „Slovenca“ pod „Vzgojiteljica“ 1949.

JABOLKA

lepa, obrana, prodajo se v gradu Lesnabrdo, pošta Vrhnika. 1954

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke, dober detajlist, priden zanesljiv in trezen sprejme se takoj in pod ugodnimi pogoji trg. firma

J. Kušlan, Kranj (Gorenjsko).

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v Idriji posreduje pisarnam in trgovinam, ki bi potrebovale

tipkaric

veščih tudi slovenske in nemške stenografije ter imajo nekoliko pisarniške prakse. Več po dogovoru. 1934 3

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikarjeve vrečice

katere imajo 10 prednosti:

1. Niso nosilcu škodljive.
2. Učinkujejo zanesljivo.
3. So brez duha.
4. So snažne.
5. So priročne.
6. So na leta trpežne.
7. Ne škvari jih mokrota.
8. So poceni.
9. Zabranijo nove nalezbe.
10. Pošiljajo se v pisnih.

Sedanja veda dolgi edino uši kot prenašalce pogastega legarja. Kdor se ubrani uši, je varen — to kugo. — Vrečice prodaja:

Gvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Ivar, lekarna, Vrhnika; J. Koschier orlu, Kamnik.

Najstarejša slovenska trdnika te st

Obstoji že nad 38 let

ANNA HOFBAUER

imejiteljica zaloga cerkvene obleke in ured Ljubljana, Wolfova ulica 4

si usoja javiti pred duhovščini ter si činstvu, da zdeluje natančno po nari in predpisih vsakovrstne bandere, ba hine, plašče, kazuie, pluvjale, dalma vešume, albe, korsete, prile itd. itd. si vse kar se rabi v cerkvi pri službi b. Izdeluje se vse ročno, solidno, poš ter po najnižjih cenah, ter se prevzen tudi naročila na vezanje, prenavila stare obleke ter sploh vsa popravila. Zagotavlja jo hitro in najpogostejše posrežba, pro se pri naročilih izvoli odzivi na prvi domica ti izključeni.

Čedna hiša

z dvoriščem in vrtnom

prilpavna za eno obitoh v Ljubljani ali najbližja okolici reče se pro : gubremu plaču za kupiti. — Pismene ponudbe na admiu smolijo tega lista pod »Čedna hiša«. Posredovalci izključeni.

Zahtevanje

zastojni poštne preste moj glavni cen k s 4000 slikami ur, zlatine in srebrne glasbi, predmetov iz usnia in jekla, potrebnih za gospodinjstvo in toaletto, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. kr. drog. — Brnik št. 1224 (Češko)

Nikelnaste Roskopf-ure K 2.80, 4.20, 5.— Srebrne K 3.40, 9.50. — Nikelnaste budilke K 2.90. Budilke z dvojnimi zvonci K 4.— Pošilja se po povzetju. — Nikak riziko! Zamena je dovoljena ali denar nazaj!

Pozor! Vse blago Pozor!

kakor tudi čevlje, dokler kaj v zalogi, brez zvišanja po stari ceni.

Tudi zalogo nagrobnih vencev s trakovi in napisi.

Prosim, prepričajte se! 1574

Uljudno se priporoča trdnika

K. WIDMAYER, pri »Solincu«, za vodo.

Volno

za snežne čepice, nogavice, žilogrelce i t. d.

priporoča

TONI JAGER,

LJUBLJANA, Zidovska ul. 5.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani

1749

(Kongresni trg št. 2) s pravico javnosti.

Sprejemno naznanilo.

Dvorazredna trgovska šola za dečke.

V pripravljani razred se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 13 let in so dovršili vsaj štiri razrede ljudske šole. — V I. trgovski letnik se pa sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci, ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake srednje ali meščanske šole. — Odhodno izpričevalo šole upravičuje do dveletne aktivne vojaške službe in nadomešča triletno učno dobo v trgovini.

Dvorazredna trgovska šola za deklice.

V I. trgovski letnik za deklice se sprejemajo učence, ki so stare najmanj 14 let in ki so dovršile ali 8. razred ljudske ali 3. razred meščanske ali 4. razred kake srednje šole. Pripravljalnega razreda na dekliškem oddelku ni.

Vpisovanje nanovo vstopajočih se bo vršilo v petek 1. oktobra 1915 od 9. do 12. ure dopoldne. — Pri sprejemu imajo prednost sinovi in hčere trgovcev in obrtnikov.

K vpisu naj pridejo učenci, oziroma učence v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinese seboj **krstni list**, **zadnje šolsko izpričevalo** in 15 K vpisnine ter prispevka k učilom.

Učenci, oziroma učence, ki vstopajo v II. letnik, in učenci pripravljalnega razreda, ki vstopajo v I. letnik, naj se zglasijo v soboto, 2. oktobra 1915, v ravnateljski pisarni ter naj prinese seboj prispevek za učila. — **Ponavljalne skušnje** se bodo vršile v petek, 1. okt. 1915, dopoldne ob 9. uri. — **Sprejemne skušnje** za I. letnik bodo v soboto, 2. okt. 1915, ob 8. uri zjutraj. — **Redni pouk** se prične v ponedeljek, 4. oktobra 1915.

Ljubljana, 1. sept. 1915.

Ravnateljstvo.

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica
za nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan števil. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico.
Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. 249 Tajnost zjamčena.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Mizarstvo.

Popolna spalna
oprava za 2 osebi
zgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalom

Zaloga otroških
vozičkov.

Cene
konkurenčne.

Blago solidno.

350 K

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Edino najboljšo

Pfaff šivalne stroje — Puch kolesa

priporoča

Uspšno jamstvo za vsa-
nje najbolj pripravi.

po ugodnih cenah in plačilnih pogojih

IGN. VOR

specialna trgovina šiv. strojev in koles

Ljubljana, Sodna ul. 7.

Lehki elegantni modeli
vseh vrst.

Cenik zastoj in franko. — Zastopnike sprejem.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov

Ljubljana : Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako; 3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu; 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356 kron 17 vin., se poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron 17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverjenišvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjenci.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Ustanovljeno l. 1895.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svoje. Zunanjim
vlagateljem so za poš-

5%

ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno polož-
nice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7½, 15 ali 22½ let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 s 17.406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Clani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pokoju v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jozef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani. B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Clani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake

za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.

Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

Knjigarna in trgovina s papirjem I. ŠTOKA, Trst, ulica Molin piccolo 19 (tik kavarne Nuova York) sprejme tako spretnega, v stroki izveščenega

prodajalca

ali prodajalko. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika, po možnosti tudi italijanskega.

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

Za trafiko pri glavni tobačni zalogi
še išče primerno naobraženo in pošteno

DEKLE

Prednost imajo take, ki so poslovale že
v trafiki ali kakih trgovini. Ponudbe naj
se pošljejo pod št. 1931 na upravo lista.

Pri **epidemijah** in vseh
nalezljivih boleznih

Mattonijeva

je odlično zabra-
njevalno sredstvo

Giesshübler - kislica

Zaloge v Ljubljani pri gg. Ant. Sara-
bon, Mih. Kastner, P. Lassnik.

Izborne se je obneslo za vojake v vojski in
sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, infuenci,
prsti, vratni in bolesti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capsiol
Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 80, 1'40, 2'—

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem lovu“,
Praga, I., Elizabetina cesta 6.
Dnevno raspošiljanje.

Zakonska dvojica boljsega stanu, brez otrok,
išče za 1. ali 15. oktober

maihno stanovanje

soba in kuhinja s preprosto opravo, najraje v me-
stu ali v neposredni bližini. Ponudbe na upravni-
štvo „Slovenca“ pod št. 1906.

Velika zaloga krasnih
VENCEV IN TRAKOV.

BENEDIKT & CO., LJUBLJANA
PRESERNOVA ULICA

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina
pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice,
snežne kučme, rokavice, žilogrejce, sviterje, pletene srajce in
spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta i nflanele.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

1928

Odvetnik dr. Peter Medvešček

javlja tem potom, da je

otvoril v Radečah pri Zid. mostu

svojo

1922

odvetniško pisarno.

GORCEVA
ADLER IN ES-KA
KOLESA

so pa res

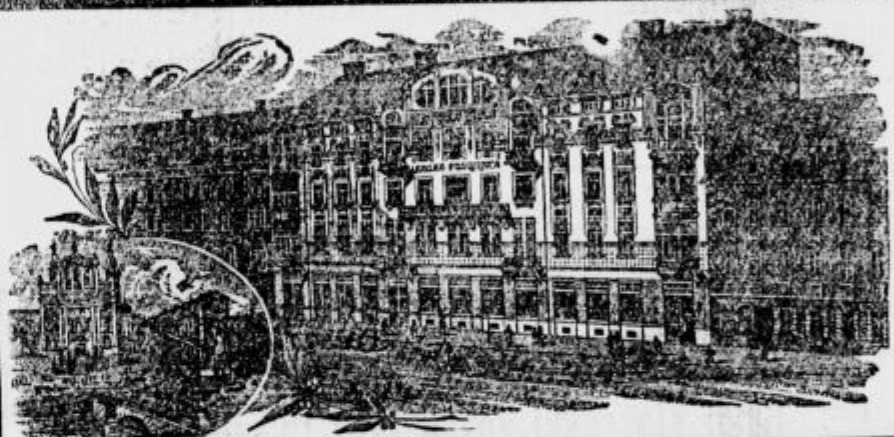
NAJBOLJŠA!
A. GOREC

Specijalna trgovina s kolesi in deli

LJUBLJANA

MARIJE TEREZIJE CESTA ŠT. 14

„NOVI-SVE T“ nasproti KOLIZEJA

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Mikloičeva cesta šteč. 6, pritličje, v lastni
hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadružniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄% brez
kakega odbitka, tako da sprejme
vložnik od vsakih vloženih 100 K
čistih obresti 4.75 kron na leto.
Stanje vlog je bilo koncem junija
1915 čez 23 milijonov kron. Za
nalaganje po pošti so poštnohran.
položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. **Vogel Marijin trg — So. Petra cesta.** Delniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsedkar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. julija 1915 K 85.944.552.—,

31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 236.633.922.—.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-
nje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja